

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
20 april 2022

Arbets- och företagsnämnden

Tid: kl. 18:00-19:12

Plats: Nacka stadshus

Filip Wiljander (M), ordförande

Arbets- och företagsnämnden

1. Mötesinformation

Förslag till beslut

Dag: den 20 april 2022

Tid: kl. 18.00

Plats: Nacka stadshus, lokal Björknäs ÖF-1, gruppmöten kl. 17.00- 18.00,
majoriteten - lokal Björknäs ÖF-1, oppositionen - lokal Tollare ÖF-1.

Sammanträdet genomförs med möjlighet till distansdeltagandet.

Meddela gärna om ni avser närvara på plats, delta digitalt eller inte kan närvara alls till maria.baeva@nacka.se senast torsdag den 14 april.

Politisk beredning: Inget fysiskt möte. Frågor/synpunkter

meddelas maria.baeva@nacka.se med cc till filip.wiljander@nacka.se senast tisdag den 19 april.

2. Upprop

3. Justering

4. Anmälan av extra ärenden

5. Månadsrapport för arbets- och företagsnämnden mars 2022 (AFN 2022/97)

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

6. Riktlinjer för ekonomiskt bistånd (AFN 2020/180)

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att anta riktlinjer för ekonomiskt bistånd enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.

7. Öppna sfi för de som flyr från Ukraina redan nu (AFN 2022/113)

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar att flyktingar från Ukraina har möjlighet att delta i "Svenska från dag ett" och ges därmed möjligheter att lära sig svenska språket och således är det inte motiverat i nuläget att erbjuda svenska för invandrare.

När det gäller stöd till frivilliga krafter finns redan idag en nära dialog med de organisationer som har insatser för flyktingar i kommunen. Regeringen har avsatt medel för civila samhällets insatser för ukrainska flyktingar.

Politikerinitiativet är med detta färdigbehandlat.

Arbets- och företagsnämnden

**8. Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av konsulentstöd
jourhemsvård för ensamkommande barn och unga (AFN 2022/111)**

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att inleda upphandling av konsulentstöd
jourhemsvård för ensamkommande barn och unga.

9. Delegationsbeslut och anmälningar

Förslag till beslut

inga handlingar att redovisa

10. Övriga frågor

11. Åtgärder för en jämnare fördelning av boende (AFN 2022/116)

Förslag till beslut

1. Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget
yttrande över utkast till lagrådsremiss - Åtgärder för en jämnare fördelning av
boende - enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelse daterad den 19 april 2022.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Månadsrapport för arbets- och företagsnämnden mars 2022

5

AFN 2022/97

2022-04-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: AFN 2022/97

Månadsrapport för arbets- och företagsnämnden mars 2022

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Det ackumulerade ekonomiska resultatet vid månadsbokslut mars är minus 39,1 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse gentemot budget på 11,5 miljoner kronor. Den största avvikelsen finns hos gymnasial vuxenutbildning där det avviker positivt gentemot budget på både intäkter och kostnader. Även arbetsmarknadsinsatser övriga avtal, ekonomiskt bistånd samt nyanlända har avvikelser gentemot budget, men då främst på kostnadssidan, lägre kostnader än budgeterat. För helåret prognostiseras ett överskott om 14 miljoner kronor för nämndens verksamheter.

I bifogad rapport presenteras information om utfall, statistik och analys per verksamhetsområde.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga konsekvenser för barn

Bilagor

Månadsrapport arbets- och företagsnämnden mars 2022

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Ann-Christine Ekeblad
Business controller
Controllerenheten

Månadsrapport mars 2022

Arbets- och företagsnämnden

Innehållsförteckning

1	Läget i korthet	3
2	Verksamhetsresultat	4
3	Ekonomiskt resultat	5
3.1	Ekonomisk tabell.....	5
3.2	Kommunal vuxenutbildning.....	5
3.3	Arbetsmarknad	6
3.4	Ekonomiskt bistånd.....	6
3.5	Ensamkommande barn och unga	6
3.6	Flykting.....	7
3.7	Myndighetsorganisation.....	7

I Läget i korthet

Kommunalt mottagande av massflyktingar från Ukraina

Vilket ansvar kommunerna ska få för att ordna boende för de ukrainska flyktingarna som omfattas av massflyktsdirektivet är ännu oklart.

De flyktingar som får uppehållstillstånd på massflyktsdirektivet omfattas idag av lagen om mottagande av asylsökande (LMA) vilket innebär att Migrationsverket ansvarar för att erbjuda dessa flyktingar boende och ekonomiskt stöd (dagersättning) vid behov.

Migrationsverket har meddelat att inga ytterligare evakueringsboenden kommer att aktiveras i nuläget. De tre objekt som Nacka erbjudit har därför inte tagits i bruk.

Efter samråd med Sveriges kommuner och regioner förbereds nu ett lagförslag för att åstadkomma en fördelningsmodell till landets kommuner utifrån bosättningslagens principer. Frågan om hur landets kommuner kommer att ersättas för detta utökade ansvar kvarstår att lösa. Ansvarig verksamhet förbereder sig därför, i samverkan med fastighetsförvaltningen, på olika scenarier för att klara av ett större och mer långsiktigt mottagande av massflyktingar från Ukraina.

Hittills har drygt 400 flyktingar som bor i så kallat eget boende (EBO) i Nacka ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet.

2 Verksamhetsresultat

Övergripande mål	Fokusområde
Maximalt värde för skattepengarna	■ Individanpassade insatser mot arbete och utbildning skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.
Bästa utveckling för alla	■ Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	■ Kommunen skapar möjligheter till etablering för alla via arbete och egen försörjning i samspel med andra aktörer i hela Nacka.
Stark och balanserad tillväxt	■ Nacka kommun växer. Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.

3 Ekonomiskt resultat

Det ackumulerade ekonomiska resultatet vid månadsbokslut mars är minus 39,1 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse gentemot budget på 11,5 miljoner kronor. Den största avvikelsen finns hos gymnasial vuxenutbildning där det avviker positivt gentemot budget på både intäkter och kostnader. Även arbetsmarknadsinsatser övriga avtal, ekonomiskt bistånd samt nyanlända har avvikelser gentemot budget, men då främst på kostnadssidan, lägre kostnader än budgeterat. För helåret prognostiseras ett överskott om 14 miljoner kronor för nämndens verksamheter.

Kommentarer per verksamhetsområde, se nedan.

3.1 Ekonomisk tabell

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2022			Ack budget 2022				Helår budget och prognos 2022		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget intäkter	Budget kostnader	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto
Grundläggande vuxenutbildning, check	345	-2 276	-1 931	375	-2 875	-2 500	569	-10 000	-10 000	0
Gymnasial vuxenutbildning, check	10 021	-12 537	-2 515	8 750	-14 750	-6 000	3 485	-24 000	-14 000	10 000
Svenska för invandrare, check	159	-3 201	-3 042	250	-4 600	-4 350	1 308	-17 400	-17 400	0
Arbetsmarknadsinsatser, check	0	-3 038	-3 038	0	-3 250	-3 250	212	-13 000	-13 000	0
Arbetsmarknad övriga avtal	904	-2 828	-1 925	625	-4 375	-3 750	1 825	-18 500	-16 500	2 000
Ekonomiskt bistånd	465	-16 249	-15 785	750	-18 250	-17 500	1 715	-70 000	-68 000	2 000
Ensamkommande barn	2 199	-2 068	132	3 750	-3 750	0	132	0	0	0
Nyanlända flyktingar inkl. bostadsförsörjning och samhällsorientering	7 191	-4 848	2 343	6 875	-6 375	500	1 843	2 000	2 000	0
Nämnd	0	-330	-330	0	-454	-454	124	-1 817	-1 817	0
Myndighet och huvudmannauppgifter, OH, Dödsbo och BUS handläggning	531	-13 515	-12 984	625	-13 934	-13 309	325	-55 154	-55 154	0
Summa	21 815	-60 890	-39 075	22 000	-72 613	-50 613	11 538	-207 871	-193 871	14 000

3.2 Kommunal vuxenutbildning

Det ackumulerade utfallet för den kommunala vuxenutbildningen är under perioden minus 7,5 miljoner kronor vilket ger en positiv avvikelse mot budget på 5,4 miljoner kronor.

Den grundläggande vuxenutbildningen ligger i princip på budget med ett litet positivt överskott på knappt 600 tusen kronor. Överskottet beror på att kostnaderna ligger under budget.

Den gymnasiala vuxenutbildningen står för en nettoavvikelse med plus 3,5 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen beror dels på något högre intäkter än budgeterat, men främst på lägre kostnader än budgeterat. För helåret prognostiseras ett överskott på 10 miljoner kronor för denna del av verksamheten.

Svenska för invandrare (sfi) har ett ackumulerat överskott på 1,3 miljoner kronor vilket beror på lägre kostnader än budgeterat.

3.3 Arbetsmarknad

Ackumulerat utfall för nämndens totala kostnader för arbetsmarknadsinsatser till och med mars månad landar på minus knappt 5 miljoner kronor. Det motsvarar en positiv budgetavvikelse om cirka 2 miljoner kronor. Budgetavvikelsen beror främst på lägre kostnader än budgeterat.

3.4 Ekonomiskt bistånd

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för verksamheten ekonomiskt bistånd till och med mars månad är minus cirka 15,8 miljoner kronor. Det motsvarar en positiv budgetavvikelse om cirka 1,7 miljoner kronor. Antalet hushåll som beviljas ekonomiskt bistånd varje månad är fortsatt färre än samma period föregående år. Det är dock för tidigt att dra några slutsatser av det, men det har varit en långvarig trend med minskat antal bidragstagare av ekonomiskt bistånd. Antalet nyansökningar har dock fortsatt öka under första delen av året.

Sammanlagt har 49 hushåll tagit emot ekonomiskt bistånd för tillfällig boendelösning under mars månad 2022. Tre hushåll som tidigare behövt stöd med tillfällig boendelösning under mars månad har ordnat eget boende i eller utanför Nacka kommun. Sammanlagt har 49 hushåll tagit emot ekonomiskt bistånd för tillfällig boendelösning under 2022. Av dessa har sju hushåll ordnat eget boende i eller utanför Nacka kommun.

3.5 Ensamkommande barn och unga

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för verksamheten ensamkommande barn och unga till och med mars är cirka 132 tusen kronor vilket innebär en positiv avvikelse i relation till budget på motsvarande summa. Den positiva avvikelsen beror på något högre intäkter i förhållande till kostnader än budgeterat.

Nacka kommun har vid mars månads utgång ansvar för 32 ensamkommande barn och unga, och ingen förändring har skett sedan föregående månad. Under mars månad har tre asylsökande ensamkommande barn anvisats till kommunen. Totalt har under året har tre ensamkommande barn anvisats till kommunen. En familjeåterförening där ett ensamkommande barn med uppehållstillstånd har återförenats med sin närmaste familj har skett under mars månad.

Tabell 1. Status i asylprocessen och boendekommun, ensamkommande

Antal barn	Asylsökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Nacka kommun	3 (1)	9 (9)	2 (2)	0 (0)	14 (12)
Annan kommun	1 (0)	6 (7)	10 (12)	1 (1)	18 (20)
Totalt	4 (1)	15 (16)	12 (14)	1 (1)	32 (32)

Huvudregeln är att ensamkommande barn ska placeras i anvisningskommunen. De barn/unga som enligt tabellen ovan är placerade utanför Nacka har placerats med ett vårdbehov, eller på grund av att ungdomen själv hittat ett eget boende utanför Nacka men fortsatt ingår i kommunens mottagande. Kolumnen "Avslag" avser de barn som har så kallat verkställighetshinder och är kvar i kommunens ansvar till dess de blir myndiga. Siffror i parentes avser föregående månad.

Tabell 2. Ensamkommande barn/unga per boendeform och planeringsprognos framåt

Boendeform	Januari	Februari	Mars	2022-06-30	2022-09-30	2022-12-31
Familjehem egna	5	5	4	4	6	6
Familjehem konsulent	5	5	4	4	6	6
HVB	3	3	2	2	2	2
Jourhem konsulent	1	1	2	2	0	0
Jourhem egna	1	1	2	2	0	0
Stödboende	12	12	13	13	7	6
Eget boende / hyresavtal	5	5	5	3	5	5
Summa	32	32	32	30	26	25

3.6 Flykting

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för verksamheten nyanlända flyktingar till och med mars månad är cirka 2,3 miljoner kronor vilket innebär en positiv avvikelse i relation till budget på cirka 1,8 miljoner kronor. Budgetavvikelsen beror både på högre intäkter och lägre kostnader än budgeterat.

Under januari - mars har 7 nyanlända, varav 5 kvotflyktingar tagits emot på anvisning från Migrationsverket. Inga barn har tagits emot hittills i år. Av de 17 personer som togs emot i Nacka kommun januari - mars 2020 har 9 flyttat till eget boende, varav 2 personer har hittat boende i Nacka kommun. Ett hushåll har beviljats tillfälligt boende.

3.7 Myndighetsorganisation

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för myndighetsorganisationen i mars månad är minus cirka 13 miljoner kronor vilket motsvarar en positiv avvikelse på cirka 325 tusen kronor jämfört med budget. Budgetavvikelsen beror på lägre kostnader än budgeterat.

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

6

AFN 2020/180

2022-04-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: AFN 2020/180

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd Återremiss

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att anta riktlinjer för ekonomiskt bistånd enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Arbets- och företagsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2022 att återremittera förslaget till reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd (§13) i syfte att komplettera riktlinjerna utifrån ett antal punkter. Nämnden önskade dels förtydligande skrivningar avseende anmälningsskyldighet för medarbetare vid misstanke om bidragsfusk samt begäran om överprövning hos åklagare i de fall ärenden om bidragsbrott läggs ner. Vidare önskades förtydligande kring vad som är att betrakta som att följa en individuell planering, i syfte att uppnå krav på heltidsaktivering hos kund samt tydlighet kring studiebidrag för skolungdomar vars föräldrar uppbär ekonomiskt bistånd.

I nu föreslagna riktlinjer har förtydligande skrivningar på ovan nämnda punkter gjorts.

Ärendet

Arbets- och företagsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2022 att återremittera förslaget till reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd (§13) i syfte att komplettera riktlinjerna utifrån följande:

- Införa att medarbetare har anmälningsskyldighet vid misstanke om bidragsfusk.
- Att vid misstankar om bidragsbrott, men där anmälan läggs ned, bör man där så är rimligt begära överprövning hos åklagare.
- Förtydliga vad som är att betrakta som att följa en individuell planering, i syfte att uppnå krav på heltidsaktivering hos kund. Utgångspunkten bör vara att alla sökande kunder ska vara aktiva på heltid, utifrån sin arbetsförmåga.
- Vid beräkning av inkomst för bedömning av rätten till bistånd, ska studiebidraget räknas utifrån berättigad nivå, inte faktiskt utbetalning. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska som utgångspunkt inte kompenseras av höjt försörjningsstöd.

I nu föreslagna riktlinjer har förtydligande skrivningar på ovan nämnda punkter gjorts.

Förtydligande skrivningar har gjorts under följande avsnitt/rubriker:

- 1.2 Grundläggande principer för handläggning av ekonomiskt bistånd, *Vägen till egen försörjning* samt *Motverka felaktiga utbetalningar och otillbörlig påverkan*.
- 4.1 Ekonomiskt bistånd när den enskilde har inkomster/egna tillgångar

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut innebär inga direkta konsekvenser för barn men syftar till att tydliggöra barnrättsperspektivet då FN:s konvention om barnets rättigheter sedan 1 januari 2020 är svensk lag. Barnperspektivet ska beaktas och dokumenteras i alla beslut där barn berörs.

Bilagor

1. Förslag till reviderade Riktlinjer ekonomiskt bistånd
2. Riktlinjer för ekonomiskt bistånd AFN 2017/4, fastställd 2017-05-23
3. Protokollsutdrag med beslut om återremiss från sammanträde 23 mars 2022 (§13)

Pia Stark
Enhetschef
Arbets- och etableringsenheten

Kirsti Kanttikoski
Biträdande enhetschef
Arbets- och etableringsenheten

Nacka kommun, Riktlinje

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
AFN 2020/180 (AFN 2017/47)	2017-05-23	Beslutas av nämnd	Arbets- och företagsnämnden	Enhetschef Arbets- och etableringsenheten
Riktlinje	Ekonomiskt bistånd			

Ekonomiskt bistånd

Dokumentets syfte

Riktlinjen är arbets- och företagsnämndens förtydligande av hur Nacka tolkar befintliga regelverk kring ekonomiskt bistånd.

Dokumentet gäller för

Handläggning av ekonomiskt bistånd och riktar sig till Nackabor som kommer i kontakt med nämndens verksamhet.

Innehållsförteckning

1	Allmänt om uppdraget	2
1.1	Vägen till självförsörjning vid eventuellt behov av ekonomiskt bistånd	2
1.2	Grundläggande principer för handläggning av ekonomiskt bistånd	2
1.3	Våld i nära relationer	4
2	Ekonomiskt bistånd.....	5
3	Riksnorm	5
3.1	Förhöjning av normen.....	6
3.2	Särskilda skäl att beräkna kostnader till en lägre nivå.....	7
4	Skäliga kostnader utanför riksnormen.....	7
4.1	Ekonomiskt bistånd när den enskilde har inkomster/egna tillgångar. I I	
5	Bistånd till livsföring i övrigt	12
~~1~~	~~Allmänt om uppdraget .....~~	~~2~~
~~1.1~~	~~Vägen till självförsörjning vid eventuellt behov av ekonomiskt bistånd~~	~~2~~
~~1.2~~	~~Grundläggande principer för handläggning av ekonomiskt bistånd .....~~	~~2~~

1.3	Våld i nära relationer	4
2	Ekonomiskt bistånd.....	5
3	Riksnorm	5
3.1	Förhöjning av normen.....	6
3.2	Särskilda skäl att beräkna kostnader till en lägre nivå	7
4	Skäliga kostnader utanför riksnormen.....	7
4.1	Ekonomiskt bistånd när den enskilde har inkomster/egna tillgångar. I I	
5	Bistånd till livsföring i övrigt	12
1	Allmänt om uppdraget	2
1.1	Vägen till självförsörjning vid eventuellt behov av ekonomiskt bistånd — 2	
1.2	Grundläggande principer för handläggning av ekonomiskt bistånd.....	2
1.3	Våld i nära relationer	4
2	Ekonomiskt bistånd.....	5
3	Riksnorm	5
3.1	Förhöjning av normen.....	6
3.2	Särskilda skäl att beräkna kostnader till en lägre nivå	7
4	Skäliga kostnader utanför riksnormen.....	7
4.1	Ekonomiskt bistånd när den enskilde har egna tillgångar	I I
5	Bistånd till livsföring i övrigt	12

I Allmänt om uppdraget

Arbets- och företagsnämndens huvuduppgift är att stötta den enskilde i behov av tillfälligt stöd till att bli hållbart självförsörjande. Egen försörjning kan uppnås på flera sätt, bland annat genom arbete, studier, eget företagande eller olika kombinationer av dessa. Ekonomiskt bistånd ska vara en tillfällig hjälp vid korta perioder av försörjningsproblem och målet är att varje individ ska bli självförsörjande så snart som möjligt. De n enskilde som ansöker om ekonomiskt bistånd ska få sin ansökan prövad snabbt och rättssäkert. Om ekonomiskt bistånd beviljas är det viktigt att den enskilde får ett snabbt och effektivt stöd på vägen mot en egen hållbar försörjning. Vidare vägledning finns att hämta i Socialstyrelsens Handbok för ekonomiskt bistånd samt föreskrifter och allmänna råd (SOFS 2013:1).

I.1 Vägen till självförsörjning vid eventuellt behov av ekonomiskt bistånd

Ansökan om ekonomiskt bistånd kan göras digitalt via kommunens e-tjänst. I de fall kunden inte har svenskt personnummer och/eller BankID, kan ansökan lämnas in på pappersblankett eller annat sätt.

När en ansökan om ekonomiskt bistånd inkommit ska den enskilde ha kontakt med en ansvarig handläggare för att gemensamt upprätta en framtidsplan över hur den enskilde ska bli långvarigt självförsörjande. Den enskilde ska vara delaktig i upprättandet av framtidsplanen samt efterleva kraven i framtidsplanen för att kunna beviljas ekonomiskt bistånd. Uppföljning av den enskildes beviljade insats ska ske regelbundet i enlighet SOFS 2014:5.

I.2 Grundläggande principer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Helhetssyn

Det ska finnas en helhetssyn på den enskildes situation i bedömningen av det stöd som behövs. Frågor om ekonomiskt behov ska inte ses isolerat från den enskildes livssituation i övrigt.

Individuell behovsbedömning

Socialtjänstlagen förutsätter att det i varje enskilt fall görs en individuell bedömning av hur hjälpbehovet ser ut. Bedömningen ska göras med ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. Insatserna ska sedan vara individuellt anpassade för att kunna arbeta mot målet att frigöra och förstärka den enskildes förmåga.

Frivillighet och självbestämmande

Arbets- och företagsnämndens uppgift är att tillsammans med den enskilde försöka hitta strategier för att förändra den enskildes livssituation. Den enskilde ska därför aktivt medverka i sin planering.

Skälig levnadsnivå

Enligt socialtjänstlagen ska det ekonomiska biståndet tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Någon definition av skälig levnadsnivå finns inte utan utgår ifrån en individuell behovsbedömning av den enskildes behov vid varje enskild ansökan.

Samverkan

Genom samverkan minimeras risken att den enskilde skickas runt mellan olika myndigheter, vilket ofta resulterar i att insatserna blir kortsiktiga och ineffektiva. Om det finns behov av samverkan inom socialtjänsten eller mellan myndigheter ansvarar socialnämnden/arbets- och företagsnämnden för att samverkan sker med personens samtycke.

Vägen till egen försörjning

Nacka kommuns grundläggande värdering om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar innebär att den enskildes förmågor sätts i fokus. Utgångspunkten är att alla människor vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Den enskilde ska därför stödjas i att tillvarata sin egen förmåga för att bli självförsörjande. För att beviljas ekonomiskt bistånd krävs att den enskilde utifrån förmåga följer en individuell planering mot vägen till egen försörjning. Utgångspunkten bör vara att den enskilde ska vara aktiv på heltid. En individuell planering kan innefatta sfi-studier, arbetsmarknadsinsatser, rehabilitering eller andra sociala/medicinska insatser med mera. Insatserna kan även kombineras.

Barnperspektivet

Enligt socialtjänstlagen ska barnperspektivet beaktas i alla beslut där barn berörs. Till barn räknas alla personer under 18 år.

Sedan 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag.

Det innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn.

Socialtjänsten ska dokumentera hur barnens intressen beaktas, vilka överväganden som gjorts och hur det påverkat beslutet (JO:s ämbetsberättelse 2006/07 s.281). Det gäller oavsett om bedömningen resulterar i att ekonomiskt bistånd beviljats eller inte.

Icke diskriminering

All handläggning ska utföras på ett sätt som främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Motverka felaktiga utbetalningar och otillbörlig påverkan

Utgångspunkten vid handläggning av ekonomiskt bistånd är att felaktiga utbetalningar förebyggs så långt det är möjligt. Handläggningen ska därför grundas på tydlighet kring vilka underlag som krävs för att ett rättssäkert beslut ska kunna fattas. Ambitionen ska alltid vara att säkerställa att varje enskild individ som är berättigad till försörjningsstöd får rätt stöd.

Om felaktiga utbetalningar trots allt uppstår är målsättningen att kommunen får tillbaka det felaktigt utbetalda biståndet med stöd av 9 kap. 1 § socialtjänstlagen och att handläggningen motverkar att bistånd fortsatt beviljas på felaktig grund.

För att fatta korrekta beslut om ekonomiskt bistånd kan det därför vara viktigt att handläggare uppmärksammar felaktigheter och om en utredning om felaktig utbetalning behöver inledas. Verksamheten har dessutom en skyldighet att underrätta andra myndigheter och arbetslöshetskassor om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. I utredningar om felaktiga utbetalningar är syftet att saktligt ta ställning till om en felaktig utbetalning föreligger och om det finns grund för återkrav, och polisanmälan avseende misstänkt bidragsbrott. Polisanmälan ska göras vid misstänkt bidragsbrott. I de fall där anmälan läggs ner av rättsvärdande myndighet bör man där så är rimligt begära överprövning.

Särskild uppmärksamhet bör föreligga kring risken för otillbörlig påverkan under handlägningsprocessen av ekonomiskt bistånd. Ansvar för regelbunden utbildning och stöd till handläggare avseende otillbörlig påverkan åligger ansvarig enhetschef.

1.3 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer omfattar alla övergrepp som sker mellan människor som har känslomässiga och nära relationer med varandra. Kommunens ansvar och arbete med enskilda som blivit utsatta för våld i nära relationer regleras bland annat av socialtjänstlagen, Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter. I arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att handläggare uppmärksammar och

samverkar med övrig socialtjänst om våld förekommer samt att tydliga rutiner för denna samverkan finns.

2 Ekonomiskt bistånd

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Försörjningsstöd definieras i 4 kap. socialtjänstlagen och består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd. Kommunen får enligt 4 kap. 4 § socialtjänstlagen begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd beviljas enligt en särskild norm för att täcka hushållets löpande utgifter för livsuppehälle, så kallad riksnorm.

I ekonomiskt bistånd ingår även *skäliga kostnader för livsföring i övrigt* samt i vissa fall andra nödvändiga utgifter för livsföring i övrigt. Dessa kostnader ska styrkas och prövas individuellt.

3 Riksnorm

I *riksnormen* ingår kostnader för livsmedel, kläder och skor, förbrukningsvaror, lek och fritid, barnförsäkring, hälsa och hygien samt dagstidning, TV-avgift och telefon. Normbeloppen är olika för barnfamiljer, par och ensamstående. Riksnormen beslutas av regeringen i december varje år och grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar. Riksnormen delas upp på olika hushållstyper och åldersintervaller. Följande poster ingår i riksnormen vid beräkningar:

Livsmedel

Kostnader för en näringsriktig och varierad kost för dagens samtliga måltider. Beräkningen av livsmedelskostnaderna utgår från en fyraveckors matsedel som följer Livsmedelsverkets näringsrekommendationer. Utgångspunkten är att all mat tillreds hemma. Livsmedelskostnaderna för enpersonshushåll är något högre med hänsyn till att vissa kostnader blir högre än för flerpersongshushåll.

Kläder och skor

Kostnader för vanliga kläder och skor för olika årstider, för vanliga sport- och fritidsaktiviteter och för något festligare tillfällen.

Lek och fritid

Kostnader för vanliga fritidsaktiviteter både inomhus och utomhus samt viss motion och kultur.

Barn- och ungdomsförsäkring

Kostnader för premie för gruppförsäkring eller individuell försäkring som gäller för sjukdom och olycksfall. Medräknas som en individuell utgiftspost som Konsumentverket beräknar för de barn som ingår i hushållet.

Förbrukningsvaror

Kostnader för dagligvaror som behövs för vård och skötsel av bostaden och av kläder och skor.

Hygien

Kostnader för den personliga hygien inklusive hårklippning och rakapparat, varor för skötsel av småsår med mera. Preventivmedel ingår inte.

Dagstidning och telefon

Kostnader för till exempel telefoni och helårsprenumeration av en dagstidning.

3.1 Förhöjning av normen

Om det finns särskilda skäl kan försörjningsstödet enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetkostnader som ingår i riksnormen och om dessa poster inte täcks av annan ersättning. Förhöjda kostnader kan till exempel bero på:

- behov av särskild kost på grund av till exempel allergier
- extra stort behov av telefon eller tidningar till den enskilde som på grund av funktionshinder eller andra skäl har svårigheter att upprätta kontakten med andra eller delta i samhällslivet som inte täcks av annat stöd
- att det är en förutsättning för att barn ska kunna delta i fritidsaktiviteter
- att det är en förutsättning för att en förälder ska kunna ha umgänge eller kontakt med sitt/sina barn i rimlig omfattning och därför har extra utgifter för till exempel lek och fritid samt telefon
- ett tillfälligt behov av att köpa kläder och/eller skor
- att den enskilde har tillfälligt höga kostnader för att hen blivit utsatt för våld eller annat brott

- att den enskilde har högre kostnader på en post eftersom hen är inräknad i en avgift. till exempel den som dagpatient, eller vid vård på sjukhus.

3.2 Särskilda skäl att beräkna kostnader till en lägre nivå

Kostnader kan också beräknas till en lägre nivå om den enskilde:

- behöver akut hjälp för att reda upp en nödsituation
- inte har kostnader för vissa poster som ingår i riksnormen, till exempel under vistelse i heldygnsvård

4 Skäligen kostnader utanför riksnormen

Försörjningsstödet kan utöver riksnormen lämnas för skäligen kostnader för ett antal andra behov som boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa. När den enskilde som söker bistånd uppvisar en kostnad som är högre än kommunens fastställda nivåer ska alltid en individuell bedömning göras.

Boende

Generellt

Enligt folkbokföringslagen ska den enskilde vara folkbokförd där den bor och vistas. Utgångspunkten vid bedömning av vad som är en rimlig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare i kommunen normalt har möjlighet att kosta på sig. I Nacka kommun kan Försäkringskassans norm för genomsnittshyra vara vägledande, men möjlighet till individuella bedömningar finns. Till exempel ska hänsyn till barns behov av utrymme hos föräldrarna tas. Individuella bedömningar är också aktuellt när den enskilde har en handikappanpassad lägenhet där behov av större yta kan finnas. Vid bedömning av boendekostnad ska det även prövas om storleken på bostaden är skälig. Vägledande boendestandard, exklusive kök, är ett rum per person (vuxna och tonåringar). För familjer med små barn är det rimligt att barn delar rum. Om hyresnivån överstiger genomsnittshyran kan så kallat rådrum om tre månader ges för möjlighet att förändra boendesituationen.

Särskilda situationer

Boendekostnad under fängelsevistelse eller häktningstid

Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader kan ges ekonomiskt bistånd till den faktiska boendekostnaden under hela häktningstiden respektive strafftiden, om de annars riskerar att bli bostadslösa.

Den enskilde som avtjänar ett straff rekommenderas att hyra ut sin bostad i andra hand, om hyresvärden ger sitt samtycke och det är lämpligt. Om hyresvärden inte ger något sådant samtycke, kan den enskilde begära tillstånd till uthyrningen hos hyresnämnden. I förekommande fall kan ekonomiskt bistånd ges till boendekostnaden i avvaktan på hyresnämndens beslut.

Försörjningsstöd vid vistelse på institution

Vid placering på institution eller familjehem kan försörjningsstöd beviljas i form av placeringsnorm. Placeringsnorm är en lägre nivå än riksnormen då vissa kostnader ingår i placeringskostnaden.

Egenavgift vid stöd-/omvårdnadsboende

Vid behov av ekonomiskt bistånd ska den enskilde, i första hand, se över möjligheter till nedsättning av de kommunala avgifterna då en kommunal avgift aldrig får sättas till en sådan nivå så att den skapar ett behov av ekonomiskt bistånd.

Avgift vid sjukvård

Patientens egenavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och ryms delvis inom försörjningsstödet kostnadspost för mat. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, beviljas i form av förhöjd norm.

Kostnader för egen bostad i samband med vistelse i annat boende

Under placeringstiden kan den enskilde ha kvar sina kostnader knutna till bostaden. Bistånd kan utgå efter sedvanlig ekonomisk prövning. Vid längre placeringstid än sex månader bör den enskilde rekommenderas att hyra ut sin bostad i andra hand, om hyresvärden ger sitt samtycke och det är lämpligt. Om hyresvärden inte ger något sådant samtycke, kan den enskilde begära tillstånd till uthyrningen hos hyresnämnden. I förekommande fall kan ekonomiskt bistånd ges till boendekostnaden i avvaktan på hyresnämndens beslut.

Hemlöshet

När någon är hemlös och ansöker om bistånd är det viktigt att ha helhetssyn på den hemlöses situation och vilket stöd denne kan vara i behov av, på kort och lång sikt. Genom strukturerad samverkan med kommunens

vråkningsförebyggande verksamhet kan avhysning på grund av obetalda hyror undvikas och hemlöshet förebyggas.

EU/EES-medborgare

EU/EES-medborgare som har uppehållstillstånd beslutat av Migrationsverket eller bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som svenska medborgare. Upphållsrätten prövas individuellt och består så länge den enskilde uppfyller de villkor för uppehållsrätt som anges i 3 a kap. i utlänningslagen.

Möjligheterna att få uppehållsrätt skiljer sig åt mellan så kallat ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare och så kallat icke ekonomiskt aktiva. En ansökan om ekonomiskt bistånd handläggs för samtliga sökande i Nacka med en individuell prövning.

Tabell 1: Huvudregler för EU/EES-medborgare. Källa: Socialstyrelsens Handbok för socialtjänsten Ekonomiskt bistånd.

Huvudregler för EU/EES-medborgare och rätten till försörjningsstöd

Med uppehållstillstånd	Utan uppehållstillstånd				
	Ekonomiskt aktiva		Ej ekonomiskt aktiva		
	Arbetstagarare eller egen företagare och deras familjemedlemmar	Arbetsökande med verklig möjlighet att få arbete i Sverige inom ungefär 6 månader	Personer utan verklig möjlighet att få arbete i Sverige och som inte är självförsörjande	Studering som inte är självförsörjande och deras familjemedlemmar	Ej ekonomiskt aktiva som inte är självförsörjande (t.ex. pensionärer) och deras familjemedlemmar
	Har uppehållsrätt.	Har uppehållsrätt	Saknar uppehållsrätt	Saknar uppehållsrätt	Saknar uppehållsrätt
Likabehandling	Likabehandling	Likabehandling	Akut bistånd	Akut bistånd	Akut bistånd

Brittiska medborgare

EU:s regelverk är inte tillämpligt på brittiska medborgare efter den 31 december 2020. Det innebär att kommunen vid handläggning av ärenden rörande brittiska medborgare måste göra en egen bedömning av uppehållsrätten, på samma sätt som för EU/EES-medborgare.

För de brittiska medborgare som inte har uppehållsrätt enligt utträdesavtalet gäller samma regler som för andra tredjelandsmedborgare.

Akut nödsituation

Riksnormen kan vid särskilda fall beräknas till en lägre nivå.

Ett tillfälle då detta kan tillämpas är om den enskilde hamnat i en akut nödsituation och behöver tillfälligt ekonomiskt bistånd för att få möjlighet att lösa situationen.

Utlandsvistelse

Huvudprincipen är att försörjningsstöd bara i undantagsfall beviljas vid utlandsvistelse. I helhetsbedömningen måste hänsyn även tas till hur resan betalats och om den enskilde genom att resa påverkar sin möjlighet till självförsörjning eller möjlighet att i framtiden få försörjning i Sverige.

Hushållsel

Ekonomiskt bistånd för hushållsel kan utgå till skälig kostnad med hänsyn till förbrukningen. Kostnader för abonnemang och förbrukning delas på antalet personer, inklusive barn, i hushållet.

Arbetsresor och resor till planerad aktivitet

Ekonomiskt bistånd till SL-kort/färdtjänst beviljas då behov finns av att kunna ta sig till arbete, delta i regelbundna aktiviteter och/eller för att delta i arbetsinriktad rehabilitering. När behov av regelbundna resor finns av andra skäl än arbetsrelaterade kan behovet behöva styrkas av läkare eller annan behandlande personal där det också framgår hur ofta behov av resor finns. Är behovet av resor begränsat kan enstaka resor beviljas istället för ett månadskort.

Hemförsäkring

En skälig kostnad för hemförsäkring är baserad på normalt lösöresbelopp för den enskildes typ av bostad och antal personer boende i bostaden.

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till grundförsäkring som omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Information kring skäliga kostnader för hemförsäkring hämtas från Konsumentverket. Extra försäkringar som till exempel allrisk- oturs- och hemplussförsäkring ingår inte i vad som betraktas som grundskydd.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Ekonomiskt bistånd till avgift för fackförening och/eller arbetslöshetskassa kan beviljas med det belopp som gäller för den organisation den enskilde tillhör. Den enskilde uppmanas dock att undersöka möjligheten till reducerad avgift.

4.1 Ekonomiskt bistånd när den enskilde har inkomster/egna tillgångar

Vid bedömning av om en person har rätt till ekonomiskt bistånd utreds om personen kan tillgodose behovet med inkomster eller egna tillgångar. Nedan listas inkomster/tillgångar som kan tas i beaktande vid en bedömning om behov av stöd.

Inkomster

Vid beräkning medtas inkomster i form av till exempel lön, bostadsbidrag, barnbidrag, studiebidrag och underhållsstöd. I den individuella bedömningen ingår att säkerställa att den enskilde har sökt alla bidrag den har rätt till. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska som utgångspunkt inte kompenseras av höjt försörjningsstöd.

Skadestånd

Skadeståndsrätten skiljer mellan ekonomiskt och ideellt skadestånd. Det ekonomiska skadeståndet är till för att kompensera ekonomiska förluster, medan det ideella skadeståndet avser att ersätta bland annat fysiskt och psykiskt lidande av övergående (ersättning för sveda och värk) och bestående (ersättning för lyte och men) art vid personskador och kränkning av den personliga integriteten vid brott.

Det ekonomiska skadeståndet ska betraktas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd om det är ersättning för inkomstförlust, dock inte om det är kompensation för andra ekonomiska förluster. En individuell bedömning måste dock göras i varje enskilt fall. Ideellt skadestånd ska normalt räknas som en tillgång. Endast tillgångar som den enskilde fått för att täcka klart förutsägbara kostnader av skadan kan undantas, till exempel rehabiliteringskostnader med anledning av skada.

Barn och ungdomars tillgångar och inkomster

Barn är aldrig underhållsskyldiga för sina föräldrar. Förekomsten av tillgångar hos barn kan dock innebära att det påverkar barnets del av försörjningsstödet eller en ansökan som avser barnet. Detta gäller även om tillgångarna är satta under så kallad förmyndarspär.

Ett barn bör alltid få disponera en del av sina inkomster för egen räkning utan att det påverkar föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd. Hemmavarande barn och skolungdomar under 21 års ålder kan ha inkomster i form av lön eller arvode upp till 15 procent av ett prisbasbelopp utan att de beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd. Inkomster i form av lön och arvode behöver styrkas. Inkomster i form av lön och arvode normaliserar dessa barns och ungdomars villkor och kan även vara viktigt med tanke på framtida arbete och egen försörjning.

Ålderspensionärer

Personer som fyllt 65 år som har låg eller ingen pension kan ha rätt till äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg från Pensionsmyndigheten. I de fall försörjningsstöd beviljas i avvaktan på beslut hos Pensionsmyndigheten ska kommunen återsöka retroaktiv ersättning från Pensionsmyndigheten. Ålderspensionärer får ha sparade medel avsedda till begravningskostnaderna med ett halvt prisbasbelopp utan att det räknas som inkomst i försörjningsstödet.

5 Bistånd till livsföring i övrigt

Utöver det ekonomiska bistånd som kan beviljas i enlighet med riksnormen och för skäligen kostnader utöver normen kan bistånd beviljas för personens livsföring i övrigt. I följande avsnitt finns riktlinjer för ändamål som är vanligt förekommande i framställan om ekonomiskt bistånd handlar om. Ändamålen står i bokstavsordning.

Vissa av ändamålen ingår vanligtvis i en skälig levnadsnivå om kostnaden är skälig och sökanden i övrigt uppfyller förutsättningarna för försörjningsstöd. Det gäller löpande kostnader för läkarvård, medicin, barnomsorg och färdtjänst.

Avgifter för kommunal service, ansöknings- och förmedlingsavgifter

Ekonomiskt bistånd kan beviljas för till exempel

- Barnomsorg
  - *Alla föräldrar betalar avgift till Nacka kommun oavsett vilken utförare som driver verksamheten. Nacka kommun tillämpar maxtaxa. Hushållets inkomster styr då hur stor avgiften för barnomsorgen blir. Familjer med låg inkomst eller stor försörjningsbörda ska ansöka om reducerad barnomsorgsavgift. Den reducerade barnomsorgsavgiften ingår i en skälig levnadsnivå och medtas i beräkningen av försörjningsstödet. Avgift för fritids och fritidsklubb för större barn räknas med som en utgift.*
- Omsorg för personer med funktionsnedsättning
- Äldreomsorg

- Rättshjälpsavgift inklusive självrisk
  - *När det gäller juridisk hjälp ska sökande som behöver ekonomiskt bistånd i första hand utnyttja rättshjälp via Rättshjälpsmyndigheten och rättskydd utifrån hemförsäkringen.*
- Identitetshandling för den som saknar sådan
  - *Kostnad för identitetshandlingar beviljas om behovet av försörjningsstöd inte är ytterst kortvarigt och att behovet därmed kan tillgodoses på annat sätt.*
  - *Kostnad för nya identifikationshandlingar kan beviljas mot uppvisande av polisanmälan.*
- Bostadsförmedling för den som saknar bostad eller behöver byta bostad
- Vissa ansökningskostnader och/eller stämpelavgifter
  - *När det gäller avgift för ansökan om svenskt medborgarskap faller det inte under begreppet skälig levnadsnivå.*
  - *Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. Undantag kan göras för enskilda fall, exempelvis då det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs.*
  - *Migrationsverket tar ut en avgift för vissa som ansöker om uppehållstillstånd.*
  - *Kostnader i samband med ansökan om pass beviljas inte.*

Begravningskostnader

Ekonomiskt bistånd blir aktuellt om tillgångar saknas i dödsboet och försörjningsskyldiga som till exempel föräldrar eller efterlevande makars/registerade partners saknar ekonomisk förmåga i form av inkomster eller tillgångar.

Bistånd kan beviljas för resa till begravning inom Sverige om den avlidne är nära anhörig. Med nära anhörig menas make/maka eller motsvarande, förälder, barn, syskon, mor- och farförälder samt barnbarn. Kostnaden ska vara skälig.

Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader kan beviljas till sökande som har försörjningsstöd eller inkomster i nivå med riksnormen om behov av att flytta är motiverat av:

- hälsoskäl
- sociala omständigheter
- att sökandes möjligheter att bli självförsörjande genom flytten ökar
- att flytten medför att sökandes boendekostnader minskar och/eller att den enskilde genom flytt får ett mer varaktigt boende

Vid flytt till annan ort av arbetsmarknadsskäl ska det även utredas om behovet kan tillgodoses genom bidrag från Arbetsförmedlingen.

Den sökande ska uppvisa kostnadsförslag som grund till bistånd.

Det beviljade biståndet ska i första hand gälla hyra av flyttbil inklusive kostnader för bensin och försäkring, mot uppvisande av kvitto. Endast om särskilda skäl finns godtas anlitanande av flyttfirma. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Norden beviljas i normalfallet inte. Bistånd till kostnader för adressändring beviljas i normalfallet inte då man adressändrar gratis genom Skatteverket.

Glasögon eller kontaktlinser

Skäligen kostnader för glasögon eller kontaktlinser kan beviljas om dessa inte täcks av andra bidrag, till exempel för barn och unga. Behov av glasögon eller linser ska vara styrkt av legitimerad optiker eller läkare. Den sökande ska uppvisa intyg och kostnadsförslag som styrker behovet av glasögon eller linser och vad som ingår i begärt pris. Kontaktlinser beviljas endast om synnerliga skäl föreligger. Skälig kostnad för glasögon är de paketpris som de flesta optiker erbjuder.

Hemutrustning

Bistånd till grundutrustning beviljas om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Ungdomar som skapar sitt första hem förväntas kunna tillgodose behovet genom att plocka ihop det behövliga från föräldrahemmet, från vänner och släktingar. Behov av kompletterande hemutrustning kan även uppkomma, till exempel vid långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, ändrad familjesituation (ytterligare barn, skilsmässa) och flytt. Behov kan även uppkomma på grund av att någonting går sönder, speciellt vid långvarigt försörjningsstöd.

Hälso- och sjukvård

Skäligen kostnader för hälso- och sjukvård som är medicinskt påkallad beviljas.

Psykoterapi är sjukvårdens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller närmaste öppenspsykiatriska mottagning.

Vid ansökan om stöd utifrån spelmissbruk och/eller ansökan om bistånd för behandling kan spelberoende personer få stöd. Nacka Beroende mottagning och mottagningar i Stockholm erbjuder behandling.

Internet

Bistånd till kostnader för internetuppkoppling kan beviljas hushåll med behov av internet.

Nämnden bör i sin bedömning av behovet av internetuppkoppling ta särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan.

Magasineringskostnad

Bistånd till kostnad för magasinering av bohag kan beviljas den som har löpande försörjningsstöd om den sökande inom överskådlig tid förväntas kunna få ny bostad. Vad som är överskådlig tid måste avgöras från fall till fall. Besluten ska tidsbegränsas och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman.

Resor

Rekreationsresor

Rekreationsresor kan endast beviljas om synnerliga skäl föreligger. För barn och ungdomar kan bidrag t.ex. beviljas för att åka på koloni eller lägervistelse

Riksfärdtjänst

Kostnader för resor med riksfärdtjänst kan beviljas efter individuell bedömning.

Umgängesresor

Kostnader för umgängesresor kan beviljas för att barn ska kunna umgås med sin förälder som bor på annan ort. Vid bedömning bör beaktas vad har reglerats genom en dom eller beslut av domstol eller genom avtal om umgänge.

Återföreningsresor

Bistånd till egenavgift kan beviljas i de fall Röda Korset beviljat hjälp till resekostnaden för barn som ska förenas med föräldrarna i Sverige.

Skulder

I normalfallet beviljas inte ekonomiskt bistånd till skulder. Råd och stöd kan sökas hos kommunens budget- och skuldrådgivare.

Undantag kan göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där det är klart att den enskilde annars skulle beviljats bistånd.

Vissa skulder kan orsaka större sociala konsekvenser än andra. Ekonomiskt bistånd kan till exempel beviljas till barnomsorgsskuld, elskuld och/eller hyresskuld när andra alternativ är uteslutna.

Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid har haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn.

Om det finns syskon och ålderskillnaden inte är för stor, kan det i vissa fall vara rimligt att räkna med en viss återanvändning av kläder och utrustning. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att skaffa nödvändig utrustning. Bedömningen utgår ifrån delar av spädbarnsutrustningen köps begagnat.

Studier

Vid särskilda skäl kan kompletterande ekonomiskt bistånd beviljas för studier på grundskolenivå utöver bidragsdelen. Krav är att bidragsdel från CSN söks. Vid särskilda skäl kan kompletterande ekonomiskt bistånd beviljas för studier på gymnasienivå. Krav är att bidrags- och lånedel från CSN söks.

Ekonomiskt bistånd för heltidsstudier kan beviljas i samråd med Arbetsförmedlingen om utbildningen bedöms ha avgörande betydelse för den enskildes att snabbast komma i arbete. Bidrag och lånedel ska sökas från CSN.

För studier på högskolenivå förväntas behovet vara tillgodosett via studiemedel.

Studerande som under studieuppehåll ansöker om försörjningsstöd ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Svenska för invandrare

Vid SFI, svenska för invandrare, är personen hänvisad till försörjningsstöd då SFI inte är studiemedelsberättigande. Bedömningsgrund om behovet av nivå är på samma grunder som ovan. Den som studerar på SFI och uppbär försörjningsstöd kan göra detta under högst två år. Om personen inte gör tydliga framsteg i sina studier varje termin ska stödet upphöra. Önskar personen att förbättra sina språkkunskaper efter tvåårsperioden uppmuntras personen att studera vidare inom vuxenutbildningens svenska som andra språk på grundskole- eller gymnasienivå.

Tandvård

Ekonomiskt bistånd till skäligen kostnader för nödvändig tandvård kan beviljas. Hit räknas bland annat förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning. Bedömningen bör som regel vara behandlande tandläkares val av åtgärd och vad denne anser vara nödvändig tandvård. Utlåtande av förtroendetandläkare efterfrågas vid behov.

Är behovet av tandvården akut ska inga krav ställas på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd före behandlingen. Med akut tandvård avses behov av behandling vid värk, infektiösa tillstånd och traumaskador.

Protes kan vara en akut behandling, men här behövs kontakt med tandläkare då det finns olika typer av proteser, vilket kan avhandlas genom telefonsamtal med tandläkaren. Tandläkare behöver, muntligen eller via kvittot, styrka att behandlingen är akut.

Telefonabonnemang

Bistånd till öppning av nytt telefonabonnemang kan beviljas hushåll med särskilt behov av stationär telefon. Mobiltelefon med telefonkort kan jämföras med, och är ibland ett alternativ, till fast installation.

Vitvaror

Bistånd till diskmaskin eller tvättmaskin kan beviljas om det finns ett medicinskt behov som är styrkt med läkarintyg och behovet inte kan tillgodoses genom på annat sätt genom exempelvis merkostnadsersättning eller på annat sätt.

(Adress för tillgänglighetsanpassade dokument)

Postadress: Nacka kommun, 131 81 Nacka

Besöksadress: Stadshuset, Granitvägen 15

Telefon: 08-718 80 00

E-post: info@nacka.se

SMS: 716 60

Webb: www.nacka.se

Org. nummer: 212000-0167

Innehållsförteckning

1	Allmänt om uppdraget	2
1.1	Vägen till självförsörjning vid eventuellt behov av ekonomiskt bistånd.....	2
1.2	Handläggningen av ekonomiskt bistånd ska präglas av följande principer	3
1.3	Våld i nära relationer.....	4
2	Vad innefattar det ekonomiska stödet	4
3	Riksnorm	5
3.1	Förhöjning av normen.....	6
3.2	Minskning av normen	6
4	Skäliga kostnader utanför riksnormen.....	6
4.1	Ekonomiskt bistånd när personen har vissa tillgångar	9
5	Bistånd till livsföring i övrigt	10

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
AFN 2017/47	2015-09-23/2017-05-23	Arbets- och företagsnämnden	Arbets- och företagsnämnden	Enhetschef för etableringsenheten

I Allmänt om uppdraget

Arbets- och företagsnämndens huvuduppgift är att stötta personer/familjer till att bli hållbart självförsörjande. Självförsörjning kan uppnås på flera sätt, bland annat genom arbete, studier, eget företagande eller olika kombinationer av dessa. Försörjningsstödet ska vara en tillfällig hjälp och det ska löna sig att gå från bidrag till egen försörjning. De personer/familjer som ansöker om ekonomiskt bistånd ska få det prövat snabbt och rättssäkert. Om en insats beviljas är det viktigt att personen inte blir beroende av ekonomiskt bistånd eller fastnar i andra transaktionssystem via Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan.

Ungdomsuppföljning

Arbets- och företagsnämnden ansvarar för ungdomsuppföljning för ungdomar som inte påbörjat eller som avbryter gymnasiet i enlighet med kommunens aktivitetsansvar. Uppdraget ingår i arbetsuppgifterna för karriärvägledare som arbetar för ungdomar. I första hand är målet att ungdomen ska uppnå gymnasiekompetens men vägarna dit kan se olika ut. Kommunen ska också dokumentera sina insatser på lämpligt sätt och föra ett register över ungdomarna.

Flyktingmottagande

Arbets- och företagsnämnden har ansvar för flyktingmottagandet i sin helhet i Nacka kommun. I uppdraget ingår flyktingmottagning, vilket också inkluderar ensamkommande flyktingbarn från 16 år. Alla nyanlända i Nacka kommun bokas in till ett vägledningssamtal för guidning för vidare studier eller arbete. För personer inom etableringsuppdraget ska samarbete med arbetsförmedlingen ske. Under vägledningen diskuteras tidigare studie/yrkesbakgrund samt vilka möjligheter till studier och yrken som finns. Vid vägledningen ges även information om Nackas samhällsorientering och utbudet av svenska för invandrare (SFI). Mötet syftar till att personen motiveras och ser möjligheter att arbeta mot ett mål som personen själv ser som möjlig, t.ex. studier eller arbete.

I.1 Vägen till självförsörjning vid eventuellt behov av ekonomiskt bistånd

Ansökan sker digitalt. I de fall kunden inte har svenskt personnummer och/eller BankID, sker ansökan på pappersblankett.

När en ansökan om ekonomiskt bistånd upprättas ska personen ha kontakt med en karriärvägledare som är inriktad mot arbete. De ska gemensamt upprätta en genomförandeplan över hur personen/familjen ska bli långvarigt självförsörjande. Personen/familjen ska vara delaktig i upprättandet av genomförandeplanen samt efterleva kraven i genomförandeplanen för att kunna beviljas ekonomiskt bistånd. Tid till karriärvägledare bokas i samband med att ansökan görs eller i de fall ansökan sker på pappersblankett i samband med att den inkommer.

Oavsett om personen/familjen erhåller ekonomiskt bistånd eller inte kan fortsatt kontakt med karriärvägledare inriktning arbete bibehållas för stöd att komma vidare till studier eller arbete vara aktuellt.

1.2 Handläggningen av ekonomiskt bistånd ska präglas av följande principer

Helhetssyn

Det ska finnas en helhetssyn på personens/familjens situation i bedömningen över det stöd som det finns behov av. Frågor om ekonomiskt behov ska inte ses isolerat från personens/familjens livssituation i övrigt.

Individuell behovsbedömning

Socialtjänstlagen förutsätter att det i varje enskilt fall görs en individuell bedömning av hur hjälpbehovet ser ut. Bedömningen ska göras med ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. Insatserna ska sedan vara individuellt anpassade för att kunna arbeta mot målet att frigöra och förstärka personens förmåga. Individuell behovsbedömning handlar även om den enskildes rätt att få annat bistånd som är anpassat till personens förmåga och behov.

Frivillighet och självbestämmande

Arbets- och företagsnämndens uppgift är att tillsammans med personen försöka hitta strategier för att förändra personens livssituation. Personen ska därför ges möjlighet att aktivt medverka och påverka sin planering tillsammans med arbets- och företagsenheten.

Skälig levnadsnivå

Vad som är skälig levnadsnivå varierar beroende på personens behov och kan skifta över tid.

Samverkan

Genom samverkan minimeras risken att personer skickas runt mellan olika myndigheter, vilket ofta resulterar i att insatserna blir kortsiktiga och ineffektiva. Om det finns behov av samverkan inom socialtjänsten eller mellan myndigheter ansvarar socialnämnden/arbets- och företagsnämnden för att samverkan sker med personens samtycke.

Arbetsperspektivet

Perspektivet innebär att personens förmågor sätts i fokus, där utgångspunkten är att alla människor vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Personen ska därför stödjas i att tillvarata sin egen förmåga för att bli självförsörjande.

Barnperspektivet

Barnperspektivet grundar sig på FN:s konvention om barns rättigheter. Till barn räknas alla personer under 18 år.

Det är viktigt för barnets välmående att deras vårdnadshavare mår bra och blir långvarigt självförsörjande, därför prioriteras barnfamiljer till vissa insatser. Barnperspektivet framhålls även på nationell och kommunal nivå genom att inga barn ska vråkas, därför ska det i möjligaste mån förhindras.

Socialtjänsten ska dokumentera hur barnens intressen beaktas, vilka överväganden som gjorts och hur det påverkat beslutet (JO:s ämbetsberättelse 2006/07 s.281). Det gäller oavsett om bedömningen resulterar i att ekonomiskt bistånd beviljats eller inte. Barnperspektivet skall beaktas i alla beslut där barn finns med i bilden.

Likabehandling

Likabehandlingsperspektivet ska ligga till grund vid varje bedömning av bistånd och en målmedveten strävan att motverka all särbehandling måste finnas inom nämndernas alla verksamheter. Vid bedömning av rätten till bistånd och av vad som behövs för att den sökande ska klara sin egen försörjning ska den enskilde erbjudas likvärdig bedömning och likvärdiga insatser utifrån dennes behov och förutsättningar.

Likabehandlingsperspektiv ska aktivt motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

1.3 Våld i nära relationer

Begreppet omfattar alla övergrepp som sker i privat miljö mellan människor som har känslomässiga och nära relationer med varandra. Arbetet med personer som blivit utsatta för våld i nära relationer regleras av socialtjänstlagen, Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter samt Nacka kommuns ”Plan för samverkan och ansvarsfördelning mellan myndigheter och frivilliga organisationer avseende våld i nära relationer”. I dokumenten framgår att personer som utsatts för våld (psykiskt, fysiskt och sexuellt) i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp från socialtjänsten. I arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att handläggare uppmärksammar och erbjuder stöd om våld förekommer.

2 Vad innefattar det ekonomiska stödet

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring I övrigt. Försörjningsstöd definieras i socialtjänstlagen (4 kap. 1 §) och består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd. Kommunen får enligt socialtjänstlagen (4 kap. 4 §) begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd beviljas enligt en särskild norm för att täcka hushållets löpande utgifter för livsuppehälle. I *riksnormen* ingår kostnader för livsmedel, kläder och skor, förbrukningsvaror, lek och fritid, barnförsäkring, hälsa och hygien samt dagstidning, TV-avgift och telefon. Normbeloppen är olika för barnfamiljer, par och ensamstående.

I ekonomiskt bistånd ingår även *skäliga kostnader utanför riksnormen* för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring och fackförenings- eller a-kasseavgift. Dessa kostnader ska styrkas med hyreskontrakt och räkningsspecifikation.

Efter särskild prövning kan ekonomiskt bistånd även beviljas till andra nödvändiga utgifter för *livsföring i övrigt* som exempelvis kostnader för barnomsorg, läkarvård, medicin och tandvård.

I följande avsnitt ges en övergripande beskrivning av vilket ekonomiskt bistånd en person kan komma att bli aktuell för om en bedömning av behov finns.

3 Riksnorm

Den del av försörjningsstödet som utgör den så kallade riksnormen omfattar sex budgetposter för vuxna och sju budgetposter för barn och ungdomar. Riksnormen publiceras i december året innan den gäller och grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar. Riksnormen delas upp på olika hushållstyper och åldersintervaller. Följande poster ingår i riksnormen vid beräkningar:

Livsmedel

Beräkningen av livsmedelskostnaderna utgår från en fyraveckors matsedel som följer Livsmedelsverkets näringsrekommendationer. Utgångspunkten är att all mat tillreds hemma. Vissa halvfabrikat ingår samt inköp av matbröd. Kostnaderna för till exempel saft, godis och chips ingår inte. Livsmedelskostnaderna för enpersonshushåll är något högre med hänsyn till att vissa kostnader blir högre än för flerpersonshushåll.

Kläder och skor

Kostnadsberäkningen täcker det vardagliga klädbehovet för hela året.

Lek och fritid

Avser aktiviteter som är rimligt att alla får möjlighet till och gäller både inom- och utomhus, viss motion och kultur. För äldre barn och vuxna ingår kostnader för att till exempel gå på bio, lyssna på musik, läsa böcker eller besöka en simhall. För yngre barn ingår bland annat leksaker, böcker och biobesök. Cykel, skidutrustning för längdåkning och skridskor ingår också. För yngre barn beräknas att cykel och skridskor köps begagnat.

Barn och ungdomsförsäkring

Denna post ingår bara i normen för barn och ungdomar.

Förbrukningsvaror

I förbrukningsvaror ingår bland annat kostnader för rengöring, skötsel och vård av bostaden samt klädvård.

Hälsa och hygien

Avser kostnader för den personliga hygien. Även produkter som till exempel plåster och solskyddskräm ingår. Kostnader för preventivmedel ingår inte.

Dagstidning, telefon och TV-avgift

Här ingår kostnaden för helårsprenumeration för en daglig tidning, abonnemangs- och/eller samtalsavgifter för telefon eller kostnad för mobiltelefon och mobilsamtal. Kostnader för TV-avgift ingår. Personen avgör själv vad pengarna används till.

3.1 Förhöjning av normen

Om det finns särskilda skäl kan försörjningsstödet enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetkostnader som ingår i riksnormen och om dessa poster inte täcks av annan ersättning som handikappersättning eller vårdnadsbidrag. Förhöjda kostnader kan bero på till exempel:

- behov av särskild kost på grund av allergier
- extra stort behov av telefon eller tidningar till personer som på grund av funktionshinder eller andra skäl har svårigheter att upprätta kontakten med andra eller delta i samhällslivet som inte täcks av annat stöd
- avgifter för skolmat
- att det är en förutsättning för att barn ska kunna delta i fritidsaktiviteter
- att det är en förutsättning för att en förälder ska kunna ha umgänge eller kontakt med sitt/sina barn i rimlig omfattning och därför har extra utgifter för till exempel lek och fritid samt telefon
- ett tillfälligt behov av att köpa kläder och/eller skor
- när personen har tillfälligt höga kostnader för att hon eller han blivit utsatt för våld eller annat brott
- har högre kostnader på en post eftersom den är inräknad i en avgift, till exempel mat i vårdkostnaden på sjukhus

3.2 Minskning av normen

Kostnader kan också beräknas till en lägre nivå om den enskilde:

- behöver akut hjälp för att reda upp en nödsituation
- stannar en kortare tid i kommunen
- inte har kostnader för vissa poster som ingår i riksnormen, till exempel under vistelse i heldygnsvård

4 Skäligen kostnader utanför riksnormen

Försörjningsstödet kan utöver riksnormen lämnas för skäligen kostnader för ett antal andra behovsposter. Behovsposterna är boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackföreningar och arbetslöshetskassa. Schabloner är ett hjälpmedel och inte en regel. Det innebär till exempel att en ansökan inte kan avslås enbart med hänsyn till arbets- och företagsnämndens normer eller riktlinjer. Har den som söker bistånd en kostnad som är högre än schabloner ska alltid en individuell bedömning göras.

Boende

Generellt

Enligt folkbokföringslagen ska personen vara folkbokförd där den bor och vistas. Avseende boendekostnad bör ett låginkomstperspektiv finnas i vad som är en rimlig boendekostnad. I Nacka kommun kan Försäkringskassans norm för genomsnittshyra vara vägledande, men möjlighet till individuella bedömningar finns. Till exempel ska hänsyn till barns behov av utrymme hos föräldrarna tas. Individuella bedömningar är

också aktuellt när personen har en handikappanpassad lägenhet där behov av större yta kan finnas. Vid bedömning av boendekostnad ska det även prövas om storleken på bostaden är skälig. Vägledande boendestandard, exklusive kök, är ett rum per person (vuxna och tonåringar). För familjer med små barn är det rimligt att barn delar rum. I dag beviljas bistånd till hyra enligt genomsnittshyra. Högsta godtagbara hyra beviljas endast vid beslut om rådtrum då personen har tre månaders omställningstid.

Särskilda situationer

Boendekostnad under fängelsevistelse eller häktningstid

Kriminalvården ombesörjer personen under verkställighetstid. Det gäller även under häktningstid förutom för eventuellt boende utanför kriminalvården samt uppehälle under frigivningspermission.

Om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt kan ekonomiskt bistånd beviljas för högst sex månader till hyra om det är olämpligt eller omöjligt att hyra ut lägenheten i andra hand. Hyr den sökande andrahandslägenhet eller inne-boenderum kan bistånd beviljas om boendet kvarstår efter frigivning.

Försörjningsstöd vid vistelse på institution

Vid placering på institution eller familjehem kan försörjningsstöd beviljas i form av placeringsnorm.

Egenavgift vid stöd-/omvårdnadsboende

För andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling får kommunen enligt socialtjänstlagen (8 kap. 1 §) ta ut skälig ersättning. Den avgift kommunen får ta ut får inte överstiga kommunens självkostnader. Detta gäller oavsett vad som är huvudorsaken till stöd och hjälpinsatserna. Andra stöd- och hjälpinsatser enligt 8 kap. 1 § Socialtjänstlagen är till exempel boendestöd, kontaktperson, placering i länkverksamhet, arbetskooperativ, inackorderingshem, härbärke, stöd-/omvårdnadsboende i HVB samt familjehemsplacering. För boendestöd, kontaktperson samt härbärke och skyddat boende betalar den enskilde ingen egenavgift. Observera att den del av egenavgiften som utgör boendekostnad kan ge rätt till bostadsbidrag.

Avgift vid sjukvård

Patientens egenavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och ryms delvis inom försörjningsstödet kostnadspost för mat. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, beviljas i form av förhöjd norm.

Kostnader i samband med egen bostad

Under placeringstiden kan personen ha kvar sina kostnader knutna till bostaden. Dessa kostnader är hyra, hemförsäkring, TV – avgift, och abonnemangsavgifter för telefon och el. Bistånd kan utgå efter sedvanlig ekonomisk prövning. Om vistelsen på sjukhus eller behandlingshem är kortare tid än två månader betalas TV-avgiften. Vid längre vistelse kan den sökande begära avgiftsbefrielse. Om man redan vet att personen kommer att vara på t.ex. behandlingshem mer än sex månader bör diskussion ske med hyresvärd om möjlighet att få hyra ut bostaden i andra hand. Om detta inte godkänns av hyresvärd kan ekonomiskt bistånd beviljas efter särskild prövning till hyra.

Hemlöshet

Avser personer som har löst bostadsfrågan på mycket kort sikt eller inte alls. När någon är hemlös ansöker om bistånd är det viktigt att ha helhetssyn på den hemlöses situation och vilket stöd denne kan vara i behov av, på kort och lång sikt. Hemlöshet medför oftast en kringflackande tillvaro. Det kan leda till större kostnader för boende och bekvämligheter som vanligtvis ingår i ett boende, till exempel dusch. Hemlöshet kan också leda till dyrare matkostnader. Bedömning angående akuta behov, inte endast ekonomiskt, behöver alltid göras. Bedöms akuta behov föreligga ska de tillgodoses.

EU/EES-medborgare

EU/EES-medborgare som bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som svenska medborgare. Upphållsrätten prövas individuellt och består så länge den enskilde uppfyller de villkor för uppehållsrätt som anges i 3 a kap. i utlänningslagen.

Möjligheterna att få uppehållsrätt skiljer sig åt mellan så kallat ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare och så kallat icke ekonomiskt aktiva. Till ekonomiskt aktiva räknas arbetstagare, egenföretagare, arbetssökande som aktivt söker arbete och anses ha en verklig möjlighet att få en anställning i Sverige samt deras familjemedlemmar. Till kategorin icke ekonomiskt aktiva hör till exempel studenter och pensionärer som i denna egenskap inte är yrkesaktiva. För icke ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare krävs för att få uppehållsrätt att den enskilde EU/EES-medborgaren har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och en heltäckande sjukförsäkring. Några sådana krav ställs däremot inte på ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare.

Akut nödsituation

Riksnormen kan vid särskilda fall beräknas till en lägre nivå.

Ett tillfälle då detta är lämplig är om personen hamnat i en akut nödsituation och behöver tillfälligt ekonomiskt bistånd för att få möjlighet att lösa situationen. Befintlig kund borde ha klarat sig men har av olika anledningar för tillfället inte gjort det.

Utlandsvistelse

Huvudprincipen är att försörjningsstöd bara i undantagsfall beviljas vid utlandsvistelse. I helhetsbedömningen måste hänsyn även tas till hur resan betalats och om personen genom att resa påverkar sin möjlighet till självförsörjning eller möjlighet att i framtiden få försörjning i Sverige.

Hushållsel

Ekonomiskt bistånd för hushållsel kan utgå till skälig kostnad. Tvättmaskin, torktumlare, redskap för trädgårdsarbete med mera ingår inte. Om boendet är eget, det vill säga fastighet eller bostadsrätt, behöver annan bedömning göras. Kostnader för abonnemang och förbrukning delas på antalet personer, inklusive barn, i hushållet.

Arbetsresor och resor till planerad aktivitet

Bistånd till SL-kort/färdtjänst beviljas inom ramen för försörjningsstöd då behov finns av att kunna ta sig till arbetet, delta i regelbundna aktiviteter och för att delta i arbetsinriktad rehabilitering som ingår i beslutad genomförandeplan. När behov av regelbundna resor finns av andra skäl än arbetsrelaterade kan behovet behöva styrkas av läkare eller annan behandlande personal där det också framgår hur ofta behov av resor finns. Är behovet av resor begränsat kan enstaka resor beviljas istället för ett månadskort.

Hemförsäkring

En skälig kostnad för hemförsäkring är baserad på normalt lösöresbelopp för den biståndssökandes typ av bostad och antal personer boende i bostaden. Bistånd kan beviljas till grundförsäkring som omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Egendomsskydd beviljas vanligen maximalt för ett lösöresbelopp på 300 000 kronor. Extra försäkringar som till exempel allrisk- oturs- och hemplusförsäkring ingår inte i vad som betraktas som grundskydd.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Bistånd till avgift för fackförening och/eller arbetslöshetskassa kan beviljas med det belopp som gäller för den organisation personen tillhör. Personen uppmanas dock att undersöka möjligheten till reducerad avgift.

4.1 Ekonomiskt bistånd när personen har vissa tillgångar

Vid bedömning om en person har rätt till ekonomiskt bistånd utreds om personen kan tillgodose behovet med egna tillgångar. Nedan listas på tillgångar som kan tas i beaktande vid en bedömning om behov av stöd.

Vid ersättning för sveda och värk

Skadeståndsrätten skiljer mellan ekonomiskt och ideellt skadestånd. Det ekonomiska skadeståndet är till för att kompensera ekonomiska förluster, medan det ideella skadeståndet avser att ersätta bland annat fysiskt och psykiskt lidande vid personsador och kränkning av den personliga integriteten.

Det ekonomiska skadeståndet ska betraktas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd om det är ersättning för inkomstförlust, dock inte om det är kompensation för andra ekonomiska förluster. En individuell bedömning måste dock göras i varje enskilt fall. Endast tillgångar som den enskilde fått för att täcka klart förutsägbara kostnader av skadan kan undantas, till exempel rehabiliteringskostnader med anledning av skada.

När barn i hushållet har tillgångar

När barn har tillgångar måste det först och främst slås fast att barn aldrig är underhållsskyldiga emot sina föräldrar. Förekomsten av tillgångar hos barn kan dock innebära att det påverkar barnets del av försörjningsstödet. Även om tillgångarna är satta under så kallad förmyndarsparr utgör det inget hinder.

Ett barn bör alltid få disponera en del av sina inkomster för egen räkning utan att det påverkar föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd. Hemmavarande barn och skolungdomar under 21 års ålder kan ha inkomster i form av lön eller arvode upp till ett prisbasbelopp utan att de beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd. Inkomster i form av lön och arvode behöver styrkas. Inkomster i form av lön och

arvode normaliserar dessa barns och ungdomars villkor och kan även vara viktigt med tanke på framtida arbete och egen försörjning.

Ålderspensionärer

Ålderspensionärer får ha sparade medel avsedda till begravningskostnaderna med ett halvt prisbasbelopp utan att det räknas som inkomst i försörjningsstödet.

5 Bistånd till livsföring i övrigt

Utöver det ekonomiska bistånd som kan beviljas i enlighet med riksnormen och för skäliga kostnader utöver normen kan bistånd beviljas för personens livsföring i övrigt. I följande avsnitt finns riktlinjer för ändamål som är vanligt förekommande i framställan om ekonomiskt bistånd handlar om. Ändamålen står i bokstavsordning.

Vissa av ändamålen ingår vanligtvis i en skälig levnadsnivå om kostnaden är skälig och sökanden i övrigt uppfyller förutsättningarna för försörjningsstöd. Det gäller löpande kostnader för läkarvård, medicin, barnomsorg och färdtjänst.

Advokatkostnader – Rättsskydd och Rättshjälp

Sökande som behöver ekonomiskt bistånd för juridisk hjälp ska i första hand utnyttja *rättshjälp* via Rättshjälpsmyndigheten och *rättsskydd* utifrån hemförsäkringen.

Rättshjälp är en social skyddslagstiftning i form av ett statligt bidrag och kan, enligt huvudregeln, endast vara möjlig om sökande, i väsentlig grad, saknar egna ekonomiska medel och/eller saknar en försäkring som innefattar rättsskydd. Rättshjälpen omfattar inte heller alla juridiska ärenden och rättshjälpen täcker inte heller hela summan för det juridiska stödet.

Rättsskydd ingår som en del i hemförsäkringen. Rättsskyddet är en kostnadsförsäkring som täcker delar av kostnader för ett juridiskt ombud. Rättsskyddet kan se annorlunda ut beroende på vilket försäkringsbolag som den sökande har. Av försäkringsvillkoren framgår rättsskyddets omfattning och vilken självrisk som råder.

Om den sökande inte beviljas ersättning för rättshjälp/rättsskydd eller söker ekonomiskt bistånd för självrisk så kan den enskilde i vissa fall ges bistånd om det är motiverat för att den biståndssökande ska uppnå en skälig levnadsnivå i sin sociala situation.

Barnomsorg och fritidsavgift

Alla föräldrar betalar avgift till Nacka kommun oavsett vilken expert/utförare som driver verksamheten. Nacka kommun tillämpar maxtaxa. Hushållets inkomster styr då hur stor avgiften för barnomsorgen blir. Familjer med låg inkomst eller stor försörjningsbörda ska då söka reducerad barnomsorgsavgift. Den reducerade barnomsorgsavgiften ingår i en skälig levnadsnivå och medtas i beräkningen av försörjningsstödet. Avgift för fritids och fritidsklubb för större barn räknas med som en utgift.

Barnomsorgsskuld

Hotas barn av uppsägning från plats i förskoleverksamheten och det är viktigt att så inte sker, ska ansvarig för förskoleverksamheten kontaktas. Har barnet av sociala skäl behov av platsen får den enligt skollagen inte sägas upp.

Begravningskostnader

Ekonomiskt bistånd blir aktuellt om tillgångar saknas i dödsboet och försörjningsskyldiga som till exempel föräldrar eller efterlevande makars/registrerade partners saknar ekonomisk förmåga i form av inkomster eller tillgångar.

Bistånd kan beviljas för resa till begravning inom Sverige om den avlidne är nära anhörig. Med nära anhörig menas make/maka eller motsvarande, förälder, barn, syskon, mor- farförälder och barnbarn. Kostnaden ska vara skälig.

Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader kan beviljas till sökande som har försörjningsstöd eller inkomster i nivå med riksnormen om behov av att flytta är motiverat av:

- hälsoskäl
- sociala omständigheter
- att sökandes möjligheter att bli självförsörjande genom flytten ökar
- att flytten medför att sökandes boendekostnader minskar

Vid flytt till annan ort av arbetsmarknadsskäl ska det även utredas om behovet kan tillgodoses genom bidrag från Arbetsförmedlingen.

Den sökande ska uppvisa kostnadsförslag som grund till bistånd.

Det beviljade biståndet ska i första hand gälla hyra av flyttbil inklusive kostnader för bensin och försäkring, mot uppvisande av kvitto. Endast om särskilda skäl finns godtas anlitan av flyttfirma. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Norden beviljas i normalfallet inte. Bistånd kan även vid behov beviljas till kostnader för flytt av telefonabonnemang.

Glasögon eller kontaktlinser

Den sökande ska uppvisa intyg och kostnadsförslag som styrker behovet av glasögon eller linser och vad som ingår i begärt pris. Kontaktlinser beviljas endast om synnerliga skäl föreligger. Skälig kostnad för glasögon är de paketpris som de flesta optiker erbjuder.

Hemutrustning

Bistånd till grundutrustning beviljas om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Ungdomar som skapar sitt första hem förväntas kunna tillgodose behovet genom att plocka ihop det behövliga från föräldrahemmet, från vänner och släktingar. Flyktingar och de som fått uppehållstillstånd på grund av anknytning till flykting får behovet tillgodosett genom att ansöka om hemutrustningslån hos CSN (Centrala studiemedelsnämnden). Behov av kompletterande hemutrustning kan även uppkomma, till exempel vid långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, ändrad familjesituation (ytterligare barn, skilsmässa) och flytt. Behov kan även uppkomma på grund av att någonting går sönder, speciellt vid långvarigt försörjningsstöd. I riksnormen ingår inte hemutrustning, där hemförsäkring inte täcker kostnad.

Identifikationshandlingar

Kostnad för identitetshandlingar beviljas om behovet av försörjningsstöd inte är ytterst kortvarigt och att behovet därmed kan tillgodoses på annat sätt.

Kostnad för nya identifikationshandlingar kan beviljas mot uppvisande av polisanmälan.

Internet

Bistånd till kostnader för internetuppkoppling kan beviljas hushåll med behov av internet. Denna biståndsgrund förutsätter en individuell bedömning i varje enskilt fall utifrån behovet av internetuppkoppling i hemmet.

Nämnden bör i sin bedömning av behovet av internetuppkoppling ta särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan (SOSFS 2013:1 s. 12).

Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet

Beviljas utifrån speciella skäl/omständigheter då kläder och skor ingår som en post i riksnormen. Vid akut behov av sökanden kan de få bistånd till kläder och skor inom försörjningsstödet ram utbetalt i en klumpsumma för två till fyra månader framåt. Avdrag görs sedan vid beräkning under kommande månader. Bedömning behöver göras att det är rimligt utifrån kommande behov.

Ansökan avseende speciella skor, kläder på grund av funktionshinder eller liknande kan ingå som en del i ansökan om handikappersättning eller vara en av grunderna i beviljad ersättning. Tillgodoses inte behovet på annat sätt är det merkostnaden som beviljas.

Magasineringskostnad

Bistånd till kostnad för magasinering av bohag ska beviljas den som har löpande försörjningsstöd om den sökande inom överskådlig tid förväntas kunna få ny bostad. Vad som är överskådlig tid måste avgöras från fall till fall. Besluten ska tidsbegränsas och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman.

Psykoterapikostnad m.m.

Psykoterapi är sjukvårdens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller närmaste öppenspsykiatriska mottagning.

Resor

Rekreationsresor

Rekreationsresor kan endast beviljas om synnerliga skäl föreligger. För barn och ungdomar kan bidrag t.ex. beviljas för att åka på koloni.

Återvändningsresor

Utländska medborgare som kommit till Sverige som flyktingar kan söka återvändningsbidrag hos Migrationsverket. Bidraget ges dels i form av resekostnad, dels som en allmän schablon per person. I de fall en person fått statligt återvändningsbidrag ska kommunen inte ge bistånd.

Återföreningsresor

Bistånd kan bli aktuellt när Röda Korset beviljat hjälp till resekostnaden för barn som ska förenas med föräldrarna i Sverige till egenavgiften.

Riksfärdtjänst

Kostnader för resor med riksfärdtjänst bedöms efter individuell bedömning.

Skulder

Det finns olika typer av skulder som kan ge olika långvariga konsekvenser. Råd och stöd kan sökas hos kommunens skuld och budgetrådgivare. I normalfallet beviljas inte ekonomiskt bistånd till att betala skulder.

Undantag kan göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där det är klart att den enskilde annars skulle beviljats bistånd.

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till exempel el-skuld och hyresskuld efter sedvanlig utredning när andra alternativ är uteslutna.

Spelmissbruk

Vid ansökan om stöd utifrån spelmissbruk och/eller ansökan om bistånd för behandling kan spelberoende personer få stöd. Nacka Beroende mottagning och mottagningar i Stockholm erbjuder behandling, även för icke svensktalande spelberoende personer.

Utifrån att behovet kan tillgodoses på ovanstående sätt blir det vanligtvis inte aktuellt med ekonomiskt bistånd för behandling. Har personen önskan om annan lösning ska ställningstagande ske på sedvanligt sätt.

Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid har haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Om det finns syskon och ålderskillnaden inte är för stor, kan det i vissa fall vara rimligt att räkna med en viss återanvändning av kläder och utrustning. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att skaffa nödvändig utrustning. Bedömningen utgår ifrån delar av spädbarnsutrustningen köps begagnat.

Studier

Studier på grundskole- eller gymnasienivå skall bedrivas med ersättning från CSN.

Vid särskilda skäl kan kompletterande ekonomiskt bistånd beviljas för studier på grundskolenivå utöver bidragsdelen. Krav är att bidragsdel söks. Vid särskilda skäl kan kompletterande ekonomiskt bistånd beviljas för studier på gymnasienivå. Krav är att bidrags- och ländedel söks.

Ekonomiskt bistånd beviljas endast för heltidsstudier och om CSN är otillräcklig på grund av stor försörjningsbörda. Ekonomiskt bistånd beviljas endast så länge man uppnår de poäng som krävs för att beviljas CSN. Biståndet bedöms också utifrån vilken betydelse utbildningen har utifrån personens möjlighet att snabbast komma i arbete. En bedömning skall också göras om arbetsförmedlingen kan vara behjälplig.

Ställning ska också tas till om det är rimligt att arbeta till viss del under utbildningen. Accepteras studier accepteras även kostnader för kurslitteratur och annat studiematerial.

Studier på högskolenivå

För studier på högskolenivå förväntas behovet vara tillgodosett via studiemedel.

Vid uppehåll i CSN

Vid inkomstbortfallet från CSN vet den studerande om från början och förväntas därmed att i god tid söka arbete under studieuppehåll. Arbets- och företagsnämnden kan begära att studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd deltar i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Svenska för invandrare

Vid SFI, svenska för invandrare, är personen hänvisad till försörjningsstöd då SFI inte är studiemedelsberättigande. Bedömningsgrund om behovet av nivå är på samma grunder som ovan. Den som studerar på SFI och uppbär försörjningsstöd kan göra detta under högst två år. Om personen inte gör tydliga framsteg i sina studier varje termin ska stödet upphöra. Önskar personen att förbättra sina språkkunskaper efter tvåårsperioden uppmuntras personen att studera vidare inom vuxenutbildningens svenska som andra språk på grundskole- eller gymnasienivå.

Stämpelavgifter

Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. Undantag kan göras för enskilda fall, exempelvis då det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs.

De avgifter som Migrationsverket infört för ansökan om uppehålls- och/eller arbetstillstånd gäller inte de som är skyddsbehövande och sökande av humanitära skäl. Det samma avser de som är asylsökande med anknytningsskäl till ovanstående, anknytning avser maka, make eller sambo samt barn under 18 år. Flera stora medborgargrupper och vissa studerande är också undantagna från avgift. Kostnader i samband med ansökan om pass beviljas inte.

Tandvård

Är behovet av tandvården akut ska inga krav ställas på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd före behandlingen. Med akut tandvård avses behov av behandling vid värk, infektiösa tillstånd och traumaskador. Protes kan vara en akut behandling, men här behövs kontakt med tandläkare då det finns olika typer av proteser, vilket kan avhandlas genom telefonsamtal med tandläkaren. Tandläkare behöver, muntligen eller via kvittot, styrka att behandlingen är akut.

Ekonomiskt bistånd till skäligena kostnader för nödvändig tandvård ska beviljas. Hit räknas förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning, till exempel fluorbehandling, kost utredning och tandhygienist. I vissa fall kan bettskena vara motiverad. Bedömningen bör som regel vara behandlande tandläkares val av åtgärd och vad denne anser vara nödvändig tandvård. Utlåtande av förtroendetandläkare efterfrågas vid behov.

Telefonabonnemang

Bistånd till öppning av nytt telefonabonnemang kan beviljas hushåll med särskilt behov av stationär telefon. Mobiltelefon med telefonkort kan jämföras med, och är ibland ett alternativ, till fast installation.

Vitvaror

Bistånd till diskmaskin eller tvättmaskin kan beviljas om det finns ett medicinskt behov som är styrkt med läkarintyg och behovet inte kan tillgodoses genom på annat sätt genom exempelvis handikappersättning eller på annat sätt.

Vård och medicinkostnad

Behandling som ingår i högkostnadsskyddet ersätts. Även den fasta avgiften för mammografi och cellprovsundersökningar beviljas trots att de inte ingår högkostnadsskyddet. Vaccin mot HPV-virus ska godkännas. Kostnader för naprapat-behandling kan beviljas om behovet av naprapat är ordinerat av läkare och behovet inte kan tillgodoses med annan behandling som omfattas av högkostnadsskyddet.

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att återremittera ärendet i syfte att komplettera riktlinjerna utifrån följande:

- Införa att medarbetare har anmälningsskyldighet vid misstanke om bidragsfusk.
- Att vid misstankar om bidragsbrott, men där anmälan läggs ned, bör man där så är rimligt begära överprövning hos åklagare.
- Förtydliga vad som är att betrakta som att följa en individuell planering, i syfte att uppnå krav på heltidsaktivering hos kund. Utgångspunkten bör vara att alla sökande kunder ska vara aktiva på heltid, utifrån sin arbetsförmåga.
- Vid beräkning av inkomst för bedömning av rätten till bistånd, ska studiebidraget räknas utifrån berättigad nivå, inte faktiskt utbetalning. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska som utgångspunkt inte kompenseras av höjt försörjningsstöd.

Sammanfattning av ärendet

Inom ramen för arbets- och företagsnämndens regelbundna översyn av nämndens styrdokument har ett behov av att revidera befintliga riktlinjer för ekonomiskt bistånd uppmärksamats. Ett behov av att harmonisera terminologin, förtydliga kopplingen till Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd och allmänna råd samt förtydligande kring barnrättsperspektivet. Vidare är syftet med revideringen att tydliggöra nämndens ambition kring att motverka felaktiga utbetalningar och otillbörlig påverkan.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse Revidering av Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Bilaga 1 Förslag - utan markeringar - till revidering Riktlinje ekonomiskt bistånd

Bilaga 2 Antagna riktlinjer 2017-05-23

Yrkanden

Ordförande Filip Wiljander (M) yrkade att ärendet återremitteras i syfte att komplettera riktlinjerna utifrån följande:

- Införa att medarbetare har anmälningsskyldighet vid misstanke om bidragsfusk.
- Att vid misstankar om bidragsbrott, men där anmälan läggs ned, bör man där så är rimligt begära överprövning hos åklagare.
- Förtydliga vad som är att betrakta som att följa en individuell planering, i syfte att uppnå krav på heltidsaktivering hos kund. Utgångspunkten bör vara att alla sökande kunder ska vara aktiva på heltid, utifrån sin arbetsförmåga.
- Vid beräkning av inkomst för bedömning av rätten till bistånd, ska studiebidraget räknas utifrån berättigad nivå, inte faktiskt utbetalning. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska som utgångspunkt inte kompenseras av höjt försörjningsstöd.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Stefan Hult (S) yrkade återremiss på punkt 4.1 i syftet att komplettera riktlinjer utifrån att ideellt skadestånd inte ska medräknas i tillgångarna.

Filip Wiljander yrkade avslag på Stefan Hults (S) återremissyrkande.

Gunnel Nyman Gräff (S) yrkade avslag på punkt 4 i Filip Wiljanders (M) återremissyrkande.

Filip Wiljander (M) yrkade att sammanträdet skulle ajourneras för överläggningar i partigrupper.

Beslutsgång

Sammanträdet ajournerades kl. 19.01 och återupptogs kl. 19.16.

Nämnden beslutade först att bifalla Filip Wiljanders återremissyrkande gällande punkter 1-3.

Därefter beslutade nämnden att avslå Stefan Hults (S) återremissyrkande.

Vidare ställde ordföranden punkt 4 i sitt återremissyrkande mot avslag och fann att nämnden hade bifallit hans återremissyrkande.

Votering begärdes och genomfördes (se bifogad voteringslista för utfallet).

Med 7 ja-röster och 3 nej-röster beslutade nämnden bifalla punkt 4 i Filip Wiljanders (M) återremissyrkande.

Reservationer

Gunnel Nyman Gräff reserverade sig för Socialdemokraterna mot den 4:e punkten i alliansens yrkande om återremittering samt mot beslutet om att inte återremittera punkt 4.1.

YuSie Rundkvist Chou (NL) reserverade sig mot den 4:e punkten i alliansens yrkande om återremittering.

Protokollsanteckning

Gunnel Nyman Gräff (S), YuSie Rundkvist Chou (NL), Lars-Åke Sandström (V) och Helena Grill (MP) lät anteckna följande till protokollet.

"Vi anser att det är orimligt att ideellt skadestånd ska räknas som inkomst när en person/familj uppstår försörjningsstöd. Det kan till exempel handla om att en person som har blivit misshandlad av sin partner/make/maka, lyckas ta sig ur förhållandet och i och med det hamnar i behov av försörjningsstöd. Hen får ett skadestånd p.g.a. misshandel. Att då se skadeståndet försvinna eftersom pengarna som ska gå till uppehälle minskas, är inte rimligt. Istället anser vi skulle detta skadestånd vara som ett "plåster på såren", kanske gå till en resa med barnen eller

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

något annat som inte har att göra med mat för dagen, hyra och el etc, för att i alla fall lite läka de emotionella sår som uppstått.

Vi är även kritiska mot alliansens yrkande att inte kompensera i försörjningsstödet när en gymnasieungdoms frånvaro resulterar i minskat studiebidrag. Självklart är målsättningen att barnen ska gå i skolan, det behöver följas upp och åtgärdas om det inte sker. Men försörjningsstöd är ju till för att familjen ska ha råd med det nödvändigaste. Om studiebidraget har sänkts har familjen mindre pengar. Det ska inte drabba till exempel småsyskon som inte har med detta att göra för det innebär ju inte att familjen får mer pengar i plånboken."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

NACKA
KOMMUN

VOTERINGSLISTA

Arbets- och företagsnämnden

2022-03-23

Voteringslista: § 13

Ärende: Riktlinjer för ekonomiskt bistånd, AFN 2020/180

Voteringslist(or)

Votering i frågan om punkt 4 i Filip Wiljanders (M) återremissyrkande ska bifallas

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Filip Wiljander (M), ordförande	X		
Helena Edberg (KD), 1:e v ordf	X		
Gunnel Nyman Gräff (S), 2:e v ordf		X	
Niclas Carlsson (M), ledamot	X		
Lars Flink (M), ledamot	X		
Asta Groth (M), ledamot	X		
Maria Rothzén (C), ledamot	X		
Kristian Andersson (L), ledamot	X		
Stefan Hult (S), ledamot		X	
YuSie Rundkvist Chou (NL), ledamot		X	
Resultat	7	3	0

Öppna sfi för de som flyr från
Ukraina redan nu

7

AFN 2022/113

2022-04-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: AFN 2022/113

Öppna sfi för de som flyr från Ukraina redan nu

Politikerinitiativ den 23 mars 2022 av Gunnel Nyman Gräff (S), Stefan Hult (S), Henrik Frank (S) och Hadia Mian (S).

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar att flyktingar från Ukraina har möjlighet att delta i ”Svenska från dag ett” och ges därmed möjligheter att lära sig svenska språket och således är det inte motiverat i nuläget att erbjuda svenska för invandrare.

När det gäller stöd till frivilliga krafter finns redan idag en nära dialog med de organisationer som har insatser för flyktingar i kommunen. Regeringen har avsatt medel för civila samhällets insatser för ukrainska flyktingar.

Politikerinitiativet är med detta färdigbehandlat.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet behandlar ett politikerinitiativ där Socialdemokraterna ger utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att utreda förutsättningar att erbjuda svenska för invandrare (sfi) till flyktingar från Ukraina samt undersöka behov och erbjuda frivilliga krafter stöd i deras arbete med dessa flyktingar.

Personer från Ukraina som har fått uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet, har precis som asylsökande, begränsad rätt till utbildning. De har inte rätt till sfi eller annan utbildning inom komvux.

Utbildningsenheten följer utvecklingen i länet och har kontinuerlig kontakt med de andra kommunerna i länet kring möjligheterna att erbjuda sfi till flyktingar från Ukraina. I nuläget finns det ingen kommun som avser att frångå det som bestämts nationellt.

När det gäller stöd till frivilliga krafter finns redan idag en nära dialog med de organisationer som har insatser för flyktingar i kommunen. Regeringen har avsatt medel för civila samhällets insatser för ukrainska flyktingar.

Förslagen i politikerinitiativet

Socialdemokraterna yrkar i politikerinitiativet att utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören ges i uppdrag att

- ta fram förutsättningarna för att inrätta och underlätta, samt stötta privata initiativ för att sfi-verksamhet kommer igång direkt för de som flytt Ukraina, även före dessa anmält sig hos migrationsverket samt
- snabbt undersöka behov och erbjuda frivilliga krafter stöd i deras arbete med flyktingar från Ukraina.

Enhetens utredning och bedömning

Personer från Ukraina som har fått uppehållstillstånd med tillfälligt skydd räknas som bosatta i Sverige, men precis som för asylsökande är deras rätt till utbildning begränsad. De har inte rätt till sfi eller annan utbildning inom komvux.

Regeringen har avsatt totalt 90 miljoner kronor under 2022 så att alla flyktingar som kommer till Sverige via massflyktsdirektivet får tillgång till undervisning i svenska. Satsningen kallas ”svenska från dag ett” och organiseras i studiecirkelar eller liknande och genomförs av studieförbund och folkhögskolor.

Då massflyktsdirektivet inte ger rätt till studier inom den kommunala vuxenutbildningen gör Utbildningsenheten bedömningen att satsningen ”svenska från dag ett” tillgodoser behovet av språkundervisning för tillfället och ser inte att det är motiverat att erbjuda sfi i detta läge.

Utbildningsenheten följer utvecklingen i länet och har kontinuerlig kontakt med de andra kommunerna i länet kring möjligheterna att erbjuda sfi till flyktingar från Ukraina. I nuläget finns det ingen kommun som avser att frånga det som bestämts nationellt.

Regeringen har avsatt 100 miljoner för det civila samhällets insatser för ukrainska flyktingar och 30 miljoner för samverkan mellan kommun och civilsamhället när det gäller insatser för människor som flytt från Ukraina. Kommunen har en nära dialog med de organisationer som arbetar med flyktingmottagande i Nacka och kan fånga upp behov av att samverka kring insatser för målgruppen. Civila samhällets organisationer kan också söka medel på egen hand för sina insatser.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska konsekvenser eftersom målgruppen, enligt nuvarande lagstiftning, inte har rätt att läsa inom den kommunala vuxenutbildningen. En klassrumskurs i svenska för invandrare kostar i genomsnitt 18 000 kronor per elev enligt nuvarande checkbelopp. När det gäller

stöd till civila samhället kommer det att avsättas statliga medel för insatser för ukrainska flyktingar. Det innebär därmed inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

När föräldrar lär sig det svenska språket ökar deras anställningsbarhet och möjlighet till vidare studier. Genom arbete och egen försörjning minskar risken för utanförskap vilket påverkar barn positivt.

Handlingar i ärendet

Politikerinitiativ den 23 mars 2022 av Gunnel Nyman Gräff (S), Stefan Hult (S), Henrik Frank (S) och Hadia Mian (S).

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Jen Holmberg
Rektor tillika skolchef
Utbildningsenheten

Pia Stark
Enhetschef
Arbets- och etableringsenheten

Jenny Rivas
Verksamhetsutvecklare
Arbets- och etableringsenheten

Öppna SFI för de som flyr från Ukraina redan nu

Politikerinitiativ från Socialdemokraterna i Nacka

Kriget i Ukraina har satt många på flykt och man räknar idag med att över två miljoner människor har flytt och många av dessa är just barn. Massflyktindirektiv är aktiverat vilket innebär att vi i Sverige ger tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer.

Enligt massflyktindirektivet har folk på flykt från Rysslands invasion av Ukraina rätt att vara i Sverige utan att söka sig till migrationsverket för asylansökan i 90 dagar. Även då de under hela denna period kan lämna in en ansökan om asyl kan det ta tid innan man får en placering. De personer som väntar på inskrivning på migrationsverket eller valt att inte söka hjälp därifrån kan inte ta del av till exempel SFI.

Detta gör att många som kommer till Sverige inte snabbt nog kan ta del av SFI som är en del i en lyckad integration. För oavsett om de som är på flykt planerar för en längre period i Sverige eller ej är det viktigt att kunna erbjuda den samhörighet i samhället som språket ger.

Vi Socialdemokrater vill ta ansvar och inte lägga allt ansvar på Nackas fantastiska volontära krafter, som nu anordnar språkräffor volontärt. Vi vill stötta de som kommer och våra volontära krafter genom att erbjuda olika former av stöd, både till de Nackabor som tar ett medmänskligt initiativ som för de som kommit hit.

Utifrån detta vill vi uppdra till Nämnddirektören/KomVux i uppdrag att ta fram förutsättningarna för att inrätta och underlätta, samt stötta privata initiativ för att SFI-verksamhet kommer igång direkt för de som flytt Ukraina, även före dessa anmält sig hos migrationsverket. Vi vill även ge nämnddirektören i uppdrag att snabbt undersöka behov och erbjuda frivilliga krafter stöd i deras arbete med flyktingar från Ukraina.

Därför yrkar vi att Arbets- och företagsnämnden ger Nämndsdirektören/KomVux i uppdrag att ta fram förutsättningarna för att inrätta och underlätta, samt stötta privata initiativ för att SFI-verksamhet kommer igång direkt för de som flytt Ukraina, även före dessa anmält sig hos migrationsverket samt ger nämnds direktören i uppdrag att snabbt undersöka behov och erbjuda frivilliga krafter stöd i deras arbete med flyktingar från Ukraina.

Socialdemokraterna i arbetar- och företagsnämnden

Gunnel Nyman Gräff

Stefan Hult

Henrik Frank

Hadia Mian

Ramar och förutsättningar för
att inleda upphandling av
konsulentstödd jourhemsvård
för ensamkommande barn och
unga

8

AFN 2022/111

2022-03-31

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: AFN 2022/111

Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av konsulentstött jourhemsvård för ensamkommande barn och unga

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att inleda upphandling av konsulentstött jourhemsvård för ensamkommande barn och unga.

Sammanfattning

Upphandlingen omfattar konsulentstött jourhemsvård för ensamkommande barn och unga. Avtalstiden föreslås vara två år med möjlighet till förlängning två gånger. Varje förlängning avser 12 månader. Avtalet kan som längst att gälla till och med 31 september 2026.

Krav på leverantören kommer bland annat att innefatta:

- Tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, IVO, avseende konsulentstött verksamhet-. IVO-tillståndet ska finnas på plats vid avtalsstart.
- Kvalificerad personal med erforderlig erfarenhet.
- Registerutdrag avseende samtliga inom verksamheten.
- Ekonomiska förutsättningar i enlighet med Nacka kommuns krav vid upphandling.
- Aktuella försäkringar gällande verksamheten. Särskilt krav på att jourhemmen ska ha allriskförsäkring som täcker eventuell skadegörelse av jourhemmets egendom.

Hänsyn tas till små och medelstora företag genom att Nacka kommun inte ställer krav på omsättning i företaget utan Nacka kommun ställer krav på delar som inte kräver en speciell storlek på företaget.

Ärendet

Bakgrund och syfte med upphandlingen

Nuvarande ramavtal för konsulentstött jourhemsvård för ensamkommande barn och unga löper ut 31 september 2022 och en upphandling behöver genomföras. Nacka kommun har inga egna jourhem för ensamkommande barn och unga och behöver därför upphandla denna tjänst för att tillgodose behovet. Enheten som berörs av denna upphandling och efterföljande avtal är Arbets- och etableringsenheten. En gemensam upphandling med den sociala omsorgsprocessen är inte möjlig då nämndens verksamhet för målgruppen finansieras via schablonersättningar från staten. Upphandlingen behöver därför genomföras separat med takpris.

Omfattning

Avtalet omfattar konsulentstött jourhemsvård för ensamkommande barn och unga. Avtalen omfattar inte ungdomar med barn. Ramavtal kommer att tecknas med 10 leverantörer. Längden på avtalen föreslås vara fyra (4) år inklusive optioner på förlängning två gånger med planerad start till 1 oktober 2022.

Mål med avtalet

Målet med avtalet är att säkerställa tillgängligheten av konsulentstött jourhemsvård för ensamkommande barn unga.

Upphandlingsförfarandet

Upphandlingen föreslås genomföras genom ett förenklat förfarande.

Ett förenklat förfarande innebär att alla leverantörer har rätt att delta. Deltagande leverantörer ska lämna anbud och det är möjligt att förhandla med en eller flera anbudsgivare.

Anledningen till valet av förfarandet är att det bedöms vara det enklaste upphandlingsförfarandet som är tillämpligt i denna situation där kommunen ska upphandla en välfärdstjänst och bäst tillgodose kommunens behov.

Krav på leverantören och tjänsten

Krav föreslås ställas på att leverantörens har kvalificerad personal som har kompetens och erforderlig erfarenhet av målgruppen.

Krav föreslås ställas på att leverantören ska ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. IVO-tillståndet ska finnas på plats vid avtalsstart. IVO-tillståndet ska vara anpassat för konsulentstödd verksamhet.

Andra krav som går att ställa är:

- Registerutdrag avseende samtliga inom verksamheten.
- Ekonomiska förutsättningar i enlighet med Nacka kommuns krav vid upphandling.
- Aktuella försäkringar gällande verksamheten. Särskilt krav på att jourhemmen ska ha allriskförsäkring som täcker eventuell skadegörelse av jourhemmets egendom.

Leverantörsuppföljning

Uppföljning görs av ansvarig verksamheten med stöd av inköpsenheten vid behov.

Miljö och hållbarhet

Leverantören ska ha ett kvalitetsledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Kvalitetsledningssystemet ska användas för att systematiskt utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Det ska bland annat omfatta dokumenterade, lättillgängliga och av personalen kända rutiner för att:

- Dokumentera och åtgärda fel och brister
- Systematiskt följa upp och utvärdera kvaliteten i verksamheten
- Dokumentera, utreda och avhjälpa missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden (lex Sarah)
- Ta emot och utreda synpunkter och klagomål
- Dokumentera och åtgärda fel och brister

Leverantören ska kunna sammanställa resultatet av insatserna på en aggregerad nivå.

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Hänsyn tas till små och medelstora företag genom att Nacka kommun inte ställer krav på omsättning i företaget utan Nacka kommun ställer krav på delar som inte kräver en speciell storlek på företaget. Upphandlingen föreslås inte delas upp i olika delområden eftersom upphandlingen omfattar i huvudsak en målgrupp. Marknaden för den tjänst kommunen föreslås upphandla bedöms vara god. Det finns flera leverantörer som förväntas lämna anbud och som kan tillgodose kommunens behov av tjänsten. Leverantörer på den här marknaden har god vana av anbudsförfaranden.

Utvärdering

Utvärdering kommer att ske med lägsta pris med ett maxpris på 1300 kronor för barn upp till 18 år och 700 kronor för ungdomar 19-20 år. Detta då det i övrigt kommer ställas höga krav på vad tjänsten ska innehålla och hur den ska utföras som måste uppfyllas av samtliga anbudsgivare för att de ska kunna gå vidare till utvärdering.

Risker

Om upphandlingen inte genomförs kommer kommunen att stå utan avtal för att tillgodose behovet att konsulentstödd jourhemsvård för de ensamkommande barn och unga som Nacka kommun ansvarar för. Ytterligare en risk är att det inkommer för få anbud, även om den risken bedöms som liten då det finns flertalet leverantörer på marknaden som kan leverera tjänsten. Risk för oseriösa aktörer reduceras genom att genom regelbunden leverantörsuppföljning. Vidare finns en risk för leverantörer med otillräcklig kompetens och erfarenhet. Denna risk reduceras genom att det ställs krav på erforderlig erfarenhet.

Ekonomiska konsekvenser

Beräknat sammanlagt värde för avtalet är cirka 4 745 000 kronor årligen, vilket ger en totalkostnad på cirka 18 980 000 kronor. Denna siffra är en uppskattning utifrån historiska kostnader. Summan kan komma att förändras till följd av att efterfrågan under kommande avtalsperiod både kan minska och öka.

Konsekvenser för barn

Förslaget bidrar till en säker miljö för barn i behov av stöd och hjälp.

Pia Stark
Enhetschef
Arbets- och etableringsenheten

Johanna Åslund
Inköpare
Inköpsenheten

Åtgärder för en jämnare fördelning av boende

11

AFN 2022/116

2022-04-19

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: AFN 2022/116

Åtgärder för en jämnare fördelning av boende Yttrande över förslag till lagrådsremiss

Förslag till beslut

1. Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar förslaget yttrande över utkast till lagrådsremiss - Åtgärder för en jämnare fördelning av boende - enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelse daterad den 19 april 2022.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

I utkastet till lagrådsremissen *Åtgärder för en jämnare fördelning av boende* föreslås ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. för att åstadkomma en jämnare fördelning över landet av boendeplatser för skyddsbehövande som kommer till Sverige med stöd av EU:s massflyktsdirektiv. Bland annat föreslås att Migrationsverket ska kunna anvisa en kommun att ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd samtidigt som Migrationsverket behåller huvudansvaret för mottagandet. Kommunerna ska få ersättning för att anordna dessa boenden.

I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande ställer sig Nacka kommun positiv till de förändringar i lagstiftningen som möjliggör en jämn fördelning av boenden för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Likaså ställer sig Nacka kommun positiv till förslaget att dessa personer ska omfattas av lagen om mottagande av asylsökande samt få samma sjukvård som asylsökande från den dag de söker tillfälligt skydd. I yttrandet föreslår Nacka kommun att schablonersättningen till kommunerna differentieras baserat på varierande bostadspriser i olika kommuner och regioner. Personer i eget boende bör prioriteras när Migrationsverket anvisar personer till boende i kommunen. Möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden bör prioriteras och då är det viktigt att kunna bo kvar i samma kommun. Även för att barns rättigheter ska kunna tillgodoses är detta väsentligt.

Ärendet

Inom Justitiedepartementet har ett utkast till lagrådsremiss, *Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige* utarbetats.

Nacka kommun är inte remissinstans men har ändå valt att lämna synpunkter på förslaget. Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 29 april 2022.

Förslagen i utkastet till lagrådsremissen

I utkastet till lagrådsremiss föreslås ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. för att åstadkomma en jämnare fördelning över landet av boendeplatser för skyddsbehövande som kommer till Sverige med stöd av EU:s massflyktsdirektiv. I utkastet till lagrådsremiss föreslås bland annat att:

- Migrationsverket ska få anvisa en kommun att ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Migrationsverket ska behålla huvudansvaret för mottagandet.
- Kommunerna ges behörighet att anordna boenden för dessa personer.
- Kommunerna ska få ersättning för att anordna boenden. Dessa ersättningar kommer, liksom bland annat fördelningen av anvisningar, att regleras i förordning.
- Bestämmelserna i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska gälla från den tidpunkt då utlänningen ansöker om tillfälligt skydd.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Kommuner ska få anvisas att ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att en bestämmelse om att Migrationsverket får anvisa en kommun som ska ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska införas i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Bestämmelsen ska kompletteras med en befogenhet för kommunerna att anordna boenden för dessa personer.

Bakgrunden är att Sverige behöver ha beredskap för att ta emot ett mycket stort antal skyddsbehövande med anledning av att EU har aktiverat massflyktsdirektivet till följd av Rysslands invasion av Ukraina.

Flyktingar från Ukraina får uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. utlänningslagen och omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och Migrationsverket ansvarar för mottagande av och bistånd till dem. Det innebär att Migrationsverket har skyldighet att erbjuda personerna plats i anläggningsboende. Eftersom personer med tillfälligt skydd inte blir folkbokförda i Sverige, kvarstår Migrationsverkets ansvar för boende för denna grupp under hela den tid de vistas i Sverige.

De platser i anläggningsboende som Migrationsverket ordnar kommer inte att frigöras kontinuerligt, eftersom den som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte omfattas av möjligheten att bli anvisad till en kommun enligt bosättningslagen i samband med beslutet om uppehållstillstånd. Detta skiljer sig mot asylsökande som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden och som anvisas till en kommun enligt bosättningslagen när de beviljats uppehållstillstånd.

I förslaget till lagrådsremiss konstateras att det behövs en styrning i lag för att boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska bli så jämnt fördelat som möjligt mellan kommunerna. Möjligheten att anvisa en kommun som ska ordna boendet kommer dock inte att förändra ansvarsfördelningen mellan stat och kommun på annat sätt än att kommunerna blir skyldiga att ordna boende för dessa flyktingar/denna målgrupp. Migrationsverket ska fortsatt ha huvudansvaret för mottagandet för dessa personer och därmed även ansvar för övrigt bistånd enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska även omfatta personer som har ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska ändras så att lagarna även omfattar personer som har ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Nuvarande reglering innebär att personer som kommit till Sverige inom ramen för massflyktsdirektivet omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. först efter beviljat uppehållstillstånd. Under tiden ansökan prövas omfattas dessa personer inte av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. eller lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Det innebär att de saknar rätt till bistånd från Migrationsverket och har mer begränsad tillgång till vård.

Ersättning till kommunerna

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att kommuner som har anvisats att ordna boenden för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska ha rätt till statlig ersättning för sina kostnader. Regler om detta ska ges i förordning. Enligt bedömningen i utkastet till lagrådsremissen bör ersättningen lämnas i form av schablonbelopp som avser att täcka de genomsnittliga kostnaderna kommunerna får för att ordna boenden.

Staten har det huvudsakliga ansvaret för mottagande av asylsökande m.fl. och utgångspunkten är att staten ska ersätta kommunerna (och regionerna) för de kostnader som de har för insatser som de är skyldiga att tillhandahålla. Kommunerna föreslås i

utkastet till lagrådsremiss få behörighet att anordna boenden för personer med tillfälligt skydd som omfattas av 1 § första stycket 2 LMA.

Enligt 23 § LMA har en kommun som har lämnat bistånd enligt lagen rätt till ersättning från staten för biståndet. Bestämmelser om ersättning bör liksom när det gäller andra kostnader för mottagande av asylsökande ges i förordning. Ersättningsystemet ska utformas så att ersättningen kan betalas ut på ett enkelt sätt och med utgångspunkt att täcka de genomsnittliga kostnaderna och inte ge upphov till onödiga administrativa kostnader för kommunerna. Kommunerna bör därför ersättas genom schablonbelopp.

Föreskrifter vid prioriteringar av anvisningar

Regeringen ska, när det gäller personer som omfattas av massflyktsdirektivet, få meddela föreskrifter om 1. antalet utlänningar för vilka det under ett visst år finns ett behov av att anvisa en kommun, 2. prioriteringen vid anvisningar, 3. fördelningen av anvisningar mellan kommuner, och 4. inom vilken tid kommun ska ordna boende.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att lagen om mottagande av asylsökande m.fl. kompletteras med ett bemyndigande som möjliggör för regeringen att meddela föreskrifter. Sådana föreskrifter bör få avse antalet utlänningar för vilka det under ett visst år finns ett behov av att anvisa en kommun, prioriteringen vid anvisningar, fördelningen av anvisningar mellan kommuner, och inom vilken tiden kommun ska ordna boende. Det innebär att regeringen kan meddela föreskrifter exempelvis om antalet boendeplatser per län och kommun och om vilka hänsyn som ska tas vid fördelningen. Tidigare och totalt mottagande i kommunen är exempel på faktorer som ska inverka på fördelningen. Föreskrifter om prioritering vid anvisningar kan till exempel omfatta bestämmelser om att personer som bor i eget boende ska prioriteras ned till förmån för personer som bor i anläggningsboende vid anvisning av en kommun som ska ordna boende.

Arbets- och företagsnämnden förslag på yttrande

En kommun ska få anvisas att ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

För att få fram tillräckligt många boendeplatser till personer som får uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och samtidigt åstadkomma en så jämn fördelning som möjligt mellan kommunerna föreslår regeringen att kommunerna ges lagliga befogenheter att kunna bistå Migrationsverket i arbetet med att ordna boende. Nacka kommun ställer sig positiv till denna bedömning och till att Migrationsverket ska kunna anvisa en kommun att ordna boende för flyktingar som beviljats uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Detta givet det stora antalet flyktingar till följd av kriget i Ukraina och att dessa boenden kan bli aktuella på längre sikt, inte tillfälligt som för asylsökande. En jämnare fördelning kommer att underlätta för flyktingarna att snabbare komma i arbete och kunna försörja sig under den tid de bor sig i Sverige.

Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. bör gälla även de som ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

Nacka kommun ställer sig positiv till att lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska gälla de som ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Det faktum att flyktingar som sökt skydd enligt massflyktsdirektivet inte omfattas av nämnda lagstiftning idag förlänger både den tid som dessa flyktingar måste vänta på ekonomisk ersättning och tiden de måste vänta på att kunna ta del av viss sjukvård. Det innebär också att dessa personer kan komma att ansöka om ekonomiskt nödbistånd hos kommunen under den tid de väntar på handläggning hos Migrationsverket vilket kan innebära ökade kostnader för kommunerna.

Ersättning till kommunerna

Ersättning för anläggningsboenden i kommunal regi ska enligt förslaget lämnas i form av ett schablonbelopp med utgångspunkt i den genomsnittliga boendekostnaden. Nacka kommun anser att detta inte är rimligt eftersom boendekostnaderna skiljer sig betydligt mellan olika kommuner och regioner i landet. Schablonersättningen bör istället differentieras baserat på boendekostnaderna i olika kommuner och regioner. Om schablonersättningen inte differentieras kommer bland annat Nacka kommun samt andra storstadskommuner i landet behöva stå för en del av kostnaden för dessa boenden. Flyktningmottagandet är i grunden ett statligt ansvar och ersättningen måste därför innebära full kostnadstäckning för samtliga kommuner, inte bara för vissa.

Övriga förutsättningar för den statliga ersättningen behöver också klargöras, till exempel för hur lång tid som ersättningen kan beviljas. Många kommuner drabbades hårt 2017 när den statliga ersättningen för boenden för ensamkommande sänktes med kort varsel och kommunerna satt fast i långa avtal. För att undvika en liknande situation behöver villkoren för ersättningen klargöras skyndsamt så att kommunerna kan ordna boenden som man säkert vet att staten ersätter hela kostnaden för. Den ekonomiska risken kan inte enskilda kommuner stå för.

Prioriteringen av anvisningar

I promemorian ges som exempel att föreskrifter om prioritering vid anvisningar kan omfatta bestämmelser om att personer som bor i eget boende ska prioriteras ned till förmån för personer som bor i anläggningsboende vid anvisning av en kommun som ska ordna boende.

Nacka kommun anser att de som bor i eget boende, (EBO) idag vid behov ska prioriteras för anvisning till anläggningsboende i den kommun de bor i för att de inte ska behöva

flytta till en annan kommun. En prioritering av dessa hushåll vid anvisning till boenden i en viss kommun kommer att innebära att flyktingarnas påbörjade integration och etablering på arbetsmarknaden kan fortsätta och inte behöver börja om i en ny kommun.

Ur ett barnrättsperspektiv är detta också viktigt eftersom barnen då kan fortsätta gå i samma skola och behålla kompisar och fritidsaktiviteter.

Fördelningen av anvisningar mellan kommuner

Regeringen föreslås kunna meddela föreskrifter exempelvis om antalet boendeplatser per län och kommun och om vilka hänsyn som ska tas vid fördelningen. När det gäller dagens kommunal för anvisningar enligt bostättningslagen tas ingen hänsyn till bostadsmarknaden i kommunen. Nacka kommun pekar i yttrandet på att läns- och kommunal för anvisningar av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet ska ta bostadsmarknaden i länet och kommunerna i beaktande. Bostadsmarknaden bör vara ett av de kriterier som ligger till grund för kommuntalet både för anvisningar enligt bostättningslagen och vid anvisning av boende för personer med tillfälligt skydd.

Bilagor

1. Utkast till lagrådsremiss, *Åtgärder för en jämnare fördelning av boende*
2. Förslag till yttrande, AFN 2022/116, KFKS 2022/373

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Jenny Rivas
Verksamhetsutvecklare
Arbets- och etableringsenheten

Förslag till yttrande

Dnr: AFN 2022/116

KFKS 2022/373

Ju2022/01303

Justitiedepartementet

Yttrande över utkast till lagrådsremiss **Åtgärder för en jämnare fördelning av boende för vissa skyddsbehövande**

Sammanfattning

Nacka kommun ställer sig positiv till de förändringar i lagstiftningen som möjliggör en jämn fördelning av boenden för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Likaså ställer sig Nacka kommun positiv till förslaget att dessa personer ska omfattas av lagen om mottagande av asylsökande och få samma sjukvård som asylsökande från den dag de söker tillfälligt skydd.

Ersättningen till kommunerna bör differentieras eftersom boendekostnaderna skiljer sig åt i olika kommuner och regioner. Dessutom bör personer som inte längre kan bo kvar i eget boende (EBO) prioriteras för anvisning till boenden i den kommun de redan bor i. För att integrationen och etableringen ska gå så snabbt som möjligt ska en flytt från en kommun till en annan undvikas så långt det är möjligt. Det är också viktigt ur ett barnrättsperspektiv.

5.2 Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. bör kompletteras så att en kommun får anvisas att ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

För att få fram tillräckligt många boendeplatser till personer som får uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och samtidigt åstadkomma en så jämn fördelning som möjligt mellan kommunerna föreslår regeringen att kommunerna ges lagliga befogenheter att kunna bistå Migrationsverket i arbetet med att ordna boende. Nacka kommun ställer sig positiv till denna bedömning och till att Migrationsverket ska kunna anvisa en kommun att ordna boende för flyktingar som beviljats uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Detta givet det stora antalet flyktingar och att dessa boenden kan bli aktuella på längre sikt, inte tillfälligt som för asylsökande. En jämnare fördelning kommer att underlätta för flyktingarna att snabbare komma i arbete och kunna försörja sig under den tid de bor sig i Sverige.

5.4 Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. bör gälla även de som ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

Nacka kommun ställer sig positiv till att lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska gälla de som ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Det faktum att flyktingar som sökt skydd enligt massflyktsdirektivet inte omfattas av nämnda lagstiftning idag förlänger både den tid som dessa flyktingar måste vänta på ekonomisk ersättning och tiden de måste vänta på att kunna ta del av viss sjukvård. Det innebär också att dessa personer kan behöva ansöka om ekonomiskt nödbistånd hos kommunen under den tid de väntar på handläggning hos Migrationsverket vilket kan komma att innebära ökade kostnader för kommunerna.

5.7. Ersättning till kommunerna

Ersättningen för kommunernas boenden behöver vara förutsägbara och rättvisa. Ersättning för anläggningsboenden i kommunal regi ska enligt förslaget lämnas i form av ett schablonbelopp med utgångspunkt i den genomsnittliga boendekostnaden. Nacka kommun anser att detta är orimligt eftersom boendekostnaderna skiljer sig betydligt mellan olika kommuner och regioner i landet. Schablonersättningen bör i stället differentieras baserat på boendekostnaderna i olika kommuner. Om schablonersättningen inte differentieras kommer bland annat Nacka kommun och övriga storstadskommuner behöva stå för en del av kostnaden för dessa boenden. Flyktingmottagandet är i grunden ett statligt ansvar och ersättningen måste därför innebära full kostnadstäckning för samtliga kommuner, inte bara för vissa.

Övriga förutsättningar för den statliga ersättningen behöver också klargöras, till exempel för hur lång tid som ersättningen kan beviljas. Många kommuner drabbades hårt 2017 när den statliga ersättningen för boenden för ensamkommande sänktes med kort varsel och kommunerna satt fast i långa avtal. För att undvika en liknande situation behöver villkoren för ersättningen klargöras skyndsamt så att kommunerna kan ordna boenden som man säkert vet att staten ersätter hela kostnaden för. Den ekonomiska risken kan inte enskilda kommuner stå för.

5.8 Ett bemyndigande avseende fördelning och tidsfrist

2. Prioriteringen av anvisningar

I promemorian ges som exempel att föreskrifter om prioritering vid anvisningar kan omfatta bestämmelser om att personer som bor i eget boende ska prioriteras ned till förmån för personer som bor i anläggningsboende vid anvisning av en kommun som ska ordna boende.

Nacka kommun anser att de som bor i eget boende, EBO idag vid behov i stället ska prioriteras för anvisning till anläggningsboende i den kommun de bor i för att de inte ska behöva flytta till en annan kommun. En prioritering av så kallade spruckna EBO:n vid anvisning till boenden i en viss kommun kommer att innebära att flyktingarnas påbörjade

integration och etablering på arbetsmarknaden kan fortsätta och inte behöver börja om i en ny kommun. Ur ett barnrättsperspektiv är det också viktigt eftersom barnen då kan fortsätta gå i samma skola och behålla kompisar och fritidsaktiviteter.

3. Fördelningen av anvisningar mellan kommuner

Regeringen föreslås kunna meddela föreskrifter exempelvis om antalet boendeplatser per län och kommun och om vilka hänsyn som ska tas vid fördelningen. När det gäller dagens kommunal för anvisningar enligt bosättningslagen tas ingen hänsyn till bostadsmarknaden i kommunen. Nacka kommun anser att läns- och kommunal för anvisningar av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet ska ta bostadsmarknaden i länet och kommunerna i beaktande. Det är inte rimligt att bortse från en så viktig faktor när läns- och kommunal fastställs vare sig för bosättningslagen eller när det gäller anvisning av boende för personer med tillfälligt skydd.

XX
Ordförande
XX-nämnden

XX
Ordförande
XX-nämnden